

Έργο

**«Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών
για την Ανάπτυξη και Λειτουργία
Περιφερειακού Μηχανισμού
Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος»
(MIS 5075872)**

**Π.1.2.4 «Ετήσιες πρωτογενείς έρευνες πεδίου σε
κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας»
Έτος αναφοράς 2022**

Επιτελική Σύνοψη

Η παρούσα έρευνα, με τίτλο «**Π.1.2.4 Ετήσιες πρωτογενείς έρευνες πεδίου σε κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας. Έτος αναφοράς στοιχείων 2022**», αποτελεί τμήμα του Πακέτου Εργασιών (ΠΕ) «Μελέτες – Έρευνες Μηχανισμού – Τροφοδότηση αναπτυξιακού προγραμματισμού για την ΠΠ 2014 – 2020 και 2021 – 2027» του έργου «**Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**»

Το ανωτέρω έργο υλοποιείται στα πλαίσια της Πράξης «**Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**» με Αναθέτουσα Αρχή την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να παράσχει πληροφόρηση σχετικά με **την υφιστάμενη κατάσταση και τις ανάγκες των κοινωνικών επιχειρήσεων – Φορέων ΚΑΛΟ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος σε προγράμματα στήριξης, υπηρεσίες, θέσεις απασχόλησης, δεξιότητες του εργατικού δυναμικού, κτλ.**

Μέσω της παρούσας έρευνας ζητήθηκε από τους φορείς ΚΑΛΟ να εντοπίσουν τις ανάγκες και τα προβλήματα του τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με βασική επιδίωξη να υπερκεραστούν αυτά, μέσω συγκεκριμένων προτάσεων, δράσεων και ενεργειών.

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε το διάστημα 12/12/2022 – 31/03/2023, ενώ από το συνολικό πληθυσμό των 42 φορέων ΚΑΛΟ (εκ των οποίων οι 11 είναι υπό σύσταση) συμπληρώθηκαν 12 ερωτηματολόγια.

Τα κύρια συμπεράσματα που προέκυψαν ύστερα από την παρούσα έρευνα συνοψίζονται ως εξής:

- ▶ Το 2022 προκύπτει λοιπόν μια σημαντική αύξηση περί το 8% στην δημιουργία νέων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στον συνολικό πληθυσμό τους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (157 έναντι 145) και μια σημαντική αύξηση κατά 22% σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που έχουν λάβει Πιστοποιητικό Μέλους από το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (93 έναντι 72).
- ▶ Το 50% των κοινωνικών επιχειρήσεων έχει έδρα στον Δήμο Πατρέων, ενώ το 81,80% είναι επιχειρήσεις συλλογικού σκοπού.
- ▶ Όσο μεγαλύτερη η διάρκεια λειτουργίας μιας κοινωνικής επιχείρησης τόσο περισσότερα άτομα έχει, κατά μέσο όρο, ως εργαζομένους. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει ότι οι νεοσύστατες επιχειρήσεις - Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) χρήζουν στήριξης στο ξεκίνημά τους ως προς τις θέσεις εργασίας που δύναται να παρέχουν.
- ▶ Ως προς το υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο, προκύπτει ότι το τελευταίο, για την πλειοψηφία των ερωτηθέντων, δρα ανασταλτικά για την ίδρυση φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - ΚΑΛΟ καθώς μόλις 8,3% των ερωτηθέντων το κρίνει ικανοποιητικό και 8,37% το κρίνει ουδέτερο, με το 50% ων

ερωτηθέντων να θεωρεί ότι χρήζει σημαντικών βελτιώσεων ενώ το 33,33% να θεωρεί ότι δυσχεραίνει τις προοπτικές λειτουργίας.

- ▶ Χαμηλό είναι το ποσοστό **(42% των φορέων)** το οποίο δήλωσε ότι τα έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκούν (πωλήσεις), είχαν μεγάλη συνεισφορά στη χρηματοδότηση της επιχείρησής τους,
- ▶ πολύ χαμηλή έως μηδενική πρόσβαση **(75%) των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - ΚΑΛΟ** σε τραπεζικό δανεισμό, γεγονός που αφενός επιδρά αρνητικά στην αναπτυξιακή πορεία του εν λόγω τομέα, και αφετέρου υποδηλώνει την έλλειψη εξειδικευμένων προϊόντων χρηματοδότησης των φορέων ΚΑΛΟ.
- ▶ Οι 8 στους 10 φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας δήλωσαν ότι στην επιτυχή υποστήριξη του επιχειρηματικού σχεδιασμού τους θα συμβάλει η επιδότηση συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
- ▶ Επιπροσθέτως, αναδείχθηκε ότι 9 στους 10 Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας χρήζουν υποστήριξης στον τομέα της εξωστρέφειας και ότι όλοι οι Φορείς θεωρούν άκρως σημαντική την εκπαίδευση προσωπικού στον τομέα αυτό.
- ▶ Η πλειονότητα των φορέων ΚΑΛΟ (58,3%) δεν έχουν αξιοποιήσει σχετικά προγράμματα επιδότησης της ΔΥΠΑ για την πρόσληψη προσωπικού.
- ▶ Το 58,3% των ερωτηθέντων φορέων ΚΑΛΟ απάντησε ότι η επιχείρησή τους διαθέτει κενές θέσεις εργασίας για τις οποίες σχεδιάζει να προβεί σε προσλήψεις το επόμενο διάστημα, εκ των οποίων το 62,5% απάντησε ότι έχει πρόθεση να χρησιμοποιήσει την Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης.
- ▶ Το 25% δηλώνει ενδιαφέρον να διαθέσει θέσεις για πρακτική άσκηση φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, το 8,3% για πρακτική άσκηση σπουδαστών μαθητείας ΙΕΚ/ΟΑΕΔ ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (66,7%) θα διέθετε θέσεις και στα δύο προαναφερθέντα προγράμματα.
- ▶ 5 στους 10 φορείς δεν έχουν εκτελέσει προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης του προσωπικού τους, ενώ το 91,7% των φορέων ΚΑΛΟ δήλωσαν ότι σκοπεύουν να υλοποιήσουν το επόμενο διάστημα σχετικά προγράμματα εκπαίδευσης/κατάρτισης του προσωπικού τους.
- ▶ Με βάση την εμπειρία της πανδημίας COVID-19, το 75% των κοινωνικών επιχειρήσεων θα επέλεγαν να καταρτίσουν το προσωπικό τους πάνω στις ψηφιακές δεξιότητες (41,7 σε εξειδικευμένες και 33,3% σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες).

Η χρηματοδοτική ενίσχυση των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας τα 2 επόμενα έτη μπορεί να προωθηθεί στην Δυτική Ελλάδα με βάση την υλοποίηση δράσεων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα μέσω των εξής προγραμμάτων:

- μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 οι οποίες να αφορούν τόσο την στήριξη υφιστάμενων, όσο και την σύσταση νέων Κοινωνικών Επιχειρήσεων, κάτι το οποίο μπορεί να προσφέρει νέες προοπτικές εργασίας για ωφελούμενους/ες που θα συστήσουν κοινωνικές

επιχειρήσεις φορείς –ΚΑΛΟ, αλλά και στήριξη των υφιστάμενων φορέων για να προσλάβουν προσωπικό και να αναπτυχθούν περαιτέρω.

- Μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» της περιόδου 2021-2027 για την **Ενίσχυση της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας** και σύμφωνα με νέα Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία (2023), προβλέπονται οι ακόλουθοι ενδεικτικοί τύποι δράσεων: Χρηματοδότηση clusters για την προώθηση πρωτοβουλιών Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, Περιφερειακοί μηχανισμοί υποστήριξης υφιστάμενων και νέων φορέων ΚΑΛΟ,Θερμοκοιτίδες στήριξης κοινωνικών επιχειρήσεων, Προγράμματα κατάρτισης με στόχο την απόκτηση/αναβάθμιση δεξιοτήτων των εργαζομένων σε φορείς ΚΑΛΟ, Ολοκληρωμένες δράσεις για την προαγωγή της ΚΑΛΟ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με έμφαση στις διασυνοριακές ανταλλαγές.

Περιεχόμενα

Επιτελική Σύνοψη	3
1. Εισαγωγή	10
2. Αντικείμενο του έργου του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	11
2.1 Γενικά στοιχεία	11
2.2 Σκοπός και γενικά στοιχεία της έρευνας	12
3. Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης τομέα κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συνολικά και ανά Περιφερειακή Ενότητα για το 2022	14
4. Η ταυτότητα της έρευνας	21
4.1 Το ερωτηματολόγιο	22
4.2 Περιγραφή μεθόδων επεξεργασίας και ανάλυσης των δεδομένων	22
5. Παρουσίαση αποτελεσμάτων - ευρημάτων της έρευνας	24
5.1 Προφίλ συμμετεχόντων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - Κοινωνικών Επιχειρήσεων στην έρευνα	24
5.2 Υφιστάμενη κατάσταση - μελλοντικές προοπτικές	29
5.2.1 Υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο για την λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων ως προς τις προοπτικές που δημιουργεί	29
5.2.2 Πηγές χρηματοδότησης	30
5.2.3 Συμμετοχή σε κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα	34
5.2.4 Μεταβολή Οικονομικής Επίδοσης	35
5.2.5 Ανάγκες των επιχειρήσεων	36
5.3 Θέσεις εργασίας	44
5.3.1 Βαθμός αξιοποίησης ΔΥΠΑ για πρόσληψη προσωπικού	44
5.3.2 Πρόβλεψη για νέες θέσεις εργασίας	46
5.3.3 Βαθμός αξιοποίησης ΔΥΠΑ για αναζήτηση προσωπικού	46
5.3.4 Βαθμός ενδιαφέροντος για παροχή θέσεων πρακτικής	48
5.4 Εκπαίδευση – βελτίωση δεξιοτήτων προσωπικού	49
5.4.1 Βαθμός ύπαρξης απαιτούμενων δεξιοτήτων προσωπικού	49
5.4.2 Βαθμός ύπαρξης απαιτούμενων ψηφιακών δεξιοτήτων προσωπικού	50
5.4.3 Θέματα εκπαίδευσης προσωπικού	51
6. Βασικά συμπεράσματα	56
7. Παράρτημα	58
7.1 Συνοδευτική επιστολή ερωτηματολογίου έρευνας που απευθύνθηκε στις κοινωνικές επιχειρήσεις	58
7.2 Ερωτηματολόγιο έρευνας	59

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1 Ποσοστό φορέων Κ.Α.Λ.Ο. ανά Περιφερειακή ενότητα επί του συνόλου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	15
Σχήμα 2 Νομική μορφή/κατηγορία φορέων Κ.Α.Λ.Ο. στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	16
Σχήμα 3 Ποσοστό φορέων Κ.Α.Λ.Ο. ανά επιχειρηματική δραστηριότητα	16
Σχήμα 4 Κατηγορία της κοινωνικής επιχείρησης	25
Σχήμα 5 Έτη λειτουργίας φορέα ΚΑΛΟ - κοινωνικής επιχείρησης	26
Σχήμα 6 Άτομα που είναι μέλη - μέτοχοι σε κοινωνικές επιχειρήσεις	27
Σχήμα 7 Άτομα που απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή (συμπεριλαμβάνοντας τα μέλη)	28
Σχήμα 8 Επιχειρήσεις με μόνο 1 κατάστημα	29
Σχήμα 9 Υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο για την λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων ως προς τις προοπτικές του	30
Σχήμα 10 Πηγές χρηματοδότησης	31
Σχήμα 11 Επιδοτούμενο πρόγραμμα με θέμα την ενίσχυση με εξοπλισμό ή την εισαγωγή καινοτομιών	34
Σχήμα 12 Οικονομικές επιδόσεις της επιχείρησης συγκριτικά με το έτος 2022	36
Σχήμα 13 Ανάγκες της επιχείρησης για την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδιασμού, για την επόμενη διετία	37
Σχήμα 14 Ανάγκες της επιχείρησης για την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδιασμού, για την επόμενη διετία	38
Σχήμα 15 Πρόθεση υλοποίησης εγκριθείσας πρότασης σύμφωνα με τη σχετική έγκριση ...	39
Σχήμα 16 Λόγοι μη υλοποίησης εγκριθείσας πρότασης	39
Σχήμα 17 Έχετε βρει λύση στο θέμα της έκδοσης εγγυητικής επιστολής;	40
Σχήμα 18 Πώς κρίνετε την διαδικασία υποβολής προτάσεων στη συγκεκριμένη προκήρυξη;	40
Σχήμα 19 Απευθυνθήκατε σε εξωτερική βοήθεια-υποστήριξη προκειμένου να υποβάλλετε την πρόταση;	40
Σχήμα 20 Θέσεις εργασίας που προβλέπεται να δημιουργηθούν/επιδοτηθούν στο πλαίσιο του επιχειρηματικού σχεδίου	41
Σχήμα 21 Αν δεν λαμβάνετε την σχετική έγκριση από το πρόγραμμα θα προχωρούσατε στη δημιουργία των ανωτέρω νέων θέσεων εργασίας;	41
Σχήμα 22 Βαθμός αξιοποίησης προγραμμάτων ΔΥΠΑ για πρόσληψη προσωπικού	44
Σχήμα 23 Βαθμός αξιοποίησης προγραμμάτων ΔΥΠΑ για πρόσληψη προσωπικού	45
Σχήμα 24 Πρόβλεψη για νέες θέσεις εργασίας	46
Σχήμα 25 Αξιοποίηση ΟΑΕΔ μέσω επιδότησης για την αναζήτηση προσωπικού	47
Σχήμα 26 Αξιοποίηση ΟΑΕΔ μέσω επιδότησης για την αναζήτηση προσωπικού	47
Σχήμα 27 Παροχή θέσεων πρακτικής άσκησης σε νέους κάτω των 29 ετών	48
Σχήμα 28 Παροχή θέσεων πρακτικής άσκησης σε νέους κάτω των 29 ετών (μαθητεία, τριτοβάθμια εκπαίδευση)	49
Σχήμα 29 Κατοχή απαιτούμενης εκπαίδευσης/δεξιοτήτων από το προσωπικό	49
Σχήμα 30 Κατοχή απαιτούμενων ψηφιακών δεξιοτήτων από το προσωπικό	50
Σχήμα 31 Υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού	51
Σχήμα 32 Υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού στο επόμενο έτος	52
Σχήμα 33 Κατηγορίες προγραμμάτων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού	53
Σχήμα 34 Θεματικά αντικείμενα εκπαίδευσης του προσωπικού	53

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1 Πλήθος Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. ανά γεωγραφική ενότητα	14
Σχήμα 2: Ποσοστό φορέων Κ.ΑΛ.Ο. ανά Περιφερειακή ενότητα επί του συνόλου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας - 2022	15
Πίνακας 4 Κατανομή των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με βάση το καθεστώς τους σε σχέση με τα ισχύοντα στον Ν 4430/2016 -Συσχέτιση των ετών 2021-2022	19
Πίνακας 4 Έτος ίδρυσης κοινωνικής επιχείρησης	24
Πίνακας 5 Περιφερειακή ενότητα & Δήμος τοπικού καταστήματος	25
Πίνακας 6 Κατηγορία της κοινωνικής επιχείρησης	26
Πίνακας 7 Έτη λειτουργίας φορέα ΚΑΛΟ - κοινωνικής επιχείρησης	26
Πίνακας 8 Άτομα που είναι μέλη - μέτοχοι σε κοινωνικές επιχειρήσεις	27
Πίνακας 9 Άτομα που απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή (συμπεριλαμβάνοντας τα μέλη)	28
Πίνακας 10 Άτομα που απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή (εξαιρουμένων των μελών)	29
Πίνακας 11 Πηγή χρηματοδότησης - Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης	31
Πίνακας 12 Πηγή χρηματοδότησης - Δανεισμός	32
Πίνακας 13 Πηγή χρηματοδότησης – Π.Δ.Ε, την Ε.Ε. , διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Ο.Τ.Α	32
Πίνακας 14 Πηγή χρηματοδότησης – Κληροδοτήματα, δωρεές και διάφορες παραχωρήσεις χρήσης περιουσιακών στοιχείων	33
Πίνακας 15 Επιδοτούμενο πρόγραμμα με θέμα την ενίσχυση με εξοπλισμό ή την εισαγωγή καινοτομιών	34
Πίνακας 16 Η οικονομική επίδοση της επιχείρησης συγκριτικά με το έτος 2022	36
Πίνακας 17 Επιδότηση για την υποστήριξη συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου (Π.χ. ενίσχυση σε υποδομές)	37
Πίνακας 18 Ανάγκες σε εκπαίδευση προσωπικού	42
Πίνακας 19 Ενίσχυση της εξωστρέφειας της επιχείρησης	42
Πίνακας 20 Παροχή συμβουλών σε θέματα ανάπτυξης βελτίωσης προϊόντων ή υπηρεσιών	43
Πίνακας 21 Βαθμός αξιοποίησης προγραμμάτων ΔΥΠΑ για πρόσληψη προσωπικού	45

Συντομογραφίες

ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΠΔΕ	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΚΑΛΟ	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

1. Εισαγωγή

Η παρούσα έρευνα, με τίτλο « Π.1.2.4 Ετήσιες πρωτογενείς έρευνες πεδίου σε κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας. Έτος αναφοράς 2022», αποτελεί τμήμα του Πακέτου Εργασιών (ΠΕ) «Μελέτες – Έρευνες Μηχανισμού – Τροφοδότηση αναπτυξιακού προγραμματισμού για την ΠΠ 2014 – 2020 και 2021 – 2027» (κωδικός αναφοράς Π.1.2) του έργου «Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος» το οποίο υλοποιείται στα πλαίσια της Πράξης «Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» με Αναθέτουσα Αρχή την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Το έργο εντάσσεται στο πλαίσιο του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα» 2014-2020, Άξονα Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων» και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους.

Η παρούσα Έκθεση, διαρθρώνεται στις ακόλουθες ενότητες:

- **Κεφάλαιο 1:** αποτελεί την **Εισαγωγή** της παρούσας έκθεσης, όπου αποτυπώνονται στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα του έργου, το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας έκθεσης, ενώ παράλληλα αποτελεί τον οδηγό για τις επόμενες ενότητες αυτής.
- **Κεφάλαιο 2:** Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο γίνεται συνοπτική αναφορά στο έργο του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.
- **Κεφάλαιο 3:** Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο γίνεται **παρουσίαση της υφιστάμενη κατάσταση του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας**, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- **Κεφάλαιο 4:** γίνεται παρουσίαση της **ταυτότητας της έρευνας**.
- **Κεφάλαιο 5:** γίνεται παρουσίαση των **αποτελεσμάτων της έρευνας**.
- **Κεφάλαιο 6:** γίνεται **σύνοψη συμπερασμάτων** των αποτελεσμάτων της έρευνας.
- **Παράρτημα:** όπου **παρουσιάζεται το μεθοδολογικό εργαλείο** διενέργειας της έρευνας.

2. Αντικείμενο του έργου του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

2.1 Γενικά στοιχεία

Η πράξη «**Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**» έχει ενταχθεί στο πλαίσιο του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα» 2014-2020 και ειδικότερα στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων με κωδικό 8.i.1 και τίτλο «**Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**».

Η εν λόγω πράξη αφορά τη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση των αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Δυτική Ελλάδα και έχει ως στόχο την αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας, ως προς την παρακολούθηση και τη διάγνωση των αναγκών του τοπικού παραγωγικού συστήματος, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί και να επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ένας ορθός σχεδιασμός πολιτικών και δράσεων στην αγορά εργασίας, **συμπεριλαμβανομένων δράσεων για την ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας**.

Η εν λόγω πράξη έρχεται να καλύψει ένα κενό που συνδέεται με:

- Τη θεσμική υποχρέωση της Περιφέρειας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ανάγκη Σύστασης Δικτύου Φορέων και Οργανισμών για τη λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, σύμφωνα με τον ν. 4368/2016 (Α' 21) ως τμήμα του εν λόγω δικτύου.
- Την απουσία, σε περιφερειακό επίπεδο, επιστημονικών τεχνοκρατικών μηχανισμών για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας, σε συνάρτηση με τις ραγδαία μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες.

Ο Περιφερειακός Μηχανισμός περιλαμβάνει εργαλεία και αναλύσεις για την πρόβλεψη αφενός, των αναγκών σε θέσεις εργασίας ανά επάγγελμα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και αφετέρου των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες. Σκοπός είναι η αξιοποίηση του συνόλου των πληροφοριών και δεδομένων για τον έγκαιρο και ορθά στοχευμένο σχεδιασμό προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (κατάρτισης, εκπαίδευσης και δημιουργίας θέσεων εργασίας), αλλά και τον στοχευμένο σχεδιασμό δράσεων για την διαχείριση των εκάστοτε αλλαγών (τακτικών ή/και έκτακτων) και της αναδιάρθρωσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης πράξης θα συμβάλλει:

- ▶ Στην εκπλήρωση της υποχρέωσης των Περιφερειών Ελλάδος (σύμφωνα με τον ν. 4368/2016) και ως εκ τούτου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, να υποβάλλουν στο Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας τις διαθέσιμες μελέτες, έρευνες και εμπειρογνωμοσύνες για την περιοχή ευθύνης τους, να συγκεντρώνουν δεδομένα που αφορούν ιδίως το αναπτυξιακό προφίλ της Περιφέρειας, το εργατικό δυναμικό, τον προσδιορισμό των αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα της αγοράς εργασίας σε Περιφερειακό επίπεδο.

- ▶ Στην επιδιωκόμενη και ευκαταία αλληλεπίδραση των Περιφερειών, και ως εκ τούτου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με την κεντρική διοίκηση προκειμένου να διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων που αναλαμβάνονται, ώστε με την σταδιακή ενίσχυση της συμμετοχής της (όπως και των υπόλοιπων Περιφερειών) και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας να διασφαλισθεί η σταθερή συνέργεια των παρεμβάσεων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- ▶ Στην καταγραφή αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας, **συμπεριλαμβανομένων και των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας**, σε επαγγελματικές δεξιότητες, ειδικότητες και θέσεις εργασίας από τη μεριά των επιχειρήσεων (skills demand).
- ▶ Στην καταγραφή αναγκών και στη διαμόρφωση του προφίλ δεξιοτήτων (skills profile) του εργατικού δυναμικού και ειδικότερα των ανέργων ανά sub-group, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως το φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και η πρότερη επαγγελματική εμπειρία (skills supply).
- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για κατάρτιση/επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας σε ετήσια βάση, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη την καινοτομική διάσταση και την ειδικότερη αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού προς όφελος της κατεύθυνσης απασχόλησης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας του ανθρώπινου δυναμικού της.
- ▶ Στην αναβάθμιση των συστημάτων πληροφόρησης προς όλους τους ενδιαφερόμενους, σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης και τις προβλέψεις επαγγελματιών και δεξιοτήτων, γεγονός το οποίο θα διασφαλίζει την πρόσβαση και την αντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, καθώς και θα βελτιώσει τη σύνδεση των προσφερόμενων προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς σε περιφερειακό επίπεδο.

2.2 Σκοπός και γενικά στοιχεία της έρευνας

Η παρούσα έρευνα, με τίτλο « **Π.1.2.4 Ετήσιες πρωτογενείς έρευνες πεδίου σε κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας. Έτος αναφοράς στοιχείων 2022**», αποτελεί τμήμα του Πακέτου Εργασιών (ΠΕ) «Μελέτες – Έρευνες Μηχανισμού – Τροφοδότηση αναπτυξιακού προγραμματισμού για την ΠΠ 2014 – 2020 και 2021 – 2027» (κωδικός αναφοράς Π.1.2) του έργου «**Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**»

Η έρευνα αποσκοπεί στο να παράσχει πληροφόρηση **σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και τις ανάγκες των κοινωνικών επιχειρήσεων – Φορέων ΚΑΛΟ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος** σε προγράμματα στήριξης, υπηρεσίες, θέσεις εργασίας, δεξιότητες, κτλ. και στην συσχέτιση της εξέλιξης ανάμεσα στα έτη 2021 και 2022.

Μέσω της έρευνας επιδιώκεται η διάγνωση των αναγκών του τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, ως ένας τομέας που αποτελεί

εναλλακτική πηγή απασχόλησης για άνεργους και ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Μεταξύ αυτών επιδιώκεται, επίσης, η **διάγνωση των αναγκών απασχόλησης/κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού σε κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος**, με στόχο την εξαγωγή χρήσιμων δεδομένων και συμπερασμάτων για την ενίσχυση της απασχόλησης και τη βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στον τομέα αυτό.

Μέσω της έρευνας ζητήθηκε από τις κοινωνικές επιχειρήσεις να παρουσιάσουν τις ανάγκες και τα προβλήματα του τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με βασική επιδίωξη να υπερκεραστούν, μέσω συγκεκριμένων προτάσεων, δράσεων και ενεργειών.

3. Παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης τομέα κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συνολικά και ανά Περιφερειακή Ενότητα για το 2022

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. **Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην παρουσίαση και ανάλυση στοιχείων ανά Περιφερειακή Ενότητα**, ώστε να εντοπιστούν οι ομοιότητες και οι διαφορές στα χαρακτηριστικά, καθώς και στην δραστηριοποίηση των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Διαχρονικά ανάμεσα στα έτη 2021 και 2022 διαπιστώνονται τα εξής :

- **Το 2021** Οι ενεργοί Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που δραστηριοποιούνταν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανέρχονταν σε εκατό σαράντα πέντε (145), σύμφωνα με τα στοιχεία του **Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας** (έτος 2021), ενώ **72 φορείς είχαν λάβει Πιστοποιητικό Μέλους από το Μητρώο**.
- **Το έτος 2022** Οι ενεργοί Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανέρχονταν σε εκατό πενήντα επτά (157) σύμφωνα με τα στοιχεία του **Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας** (έτος 2022) με **93 φορείς να έχουν Πιστοποιητικό Μέλους από το Μητρώο**.

*Το 2022 προκύπτει λοιπόν μια σημαντική αύξηση περί το 8% στην δημιουργία νεών Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (157 έναντι 145) και μια σημαντική αύξηση κατά 22% σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που έχουν λάβει **Πιστοποιητικό Μέλους από το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας** (93 έναντι 72).*

Διαχρονικά ανάμεσα στα έτη 2021 και 2022 ανα Περιφερειακή Ενότητα διαπιστώνονται τα εξής :

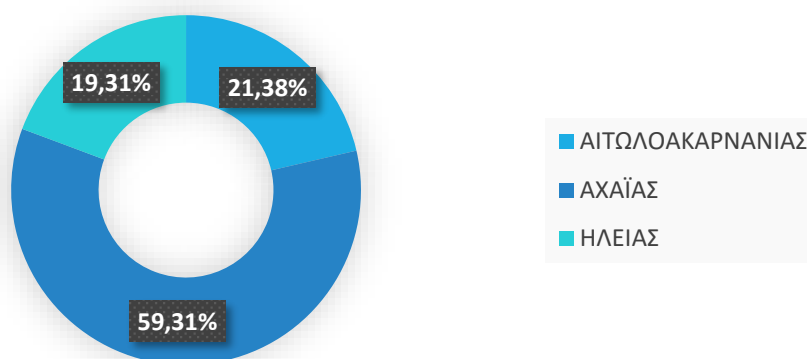
Η γεωγραφική κατανομή, ανά Περιφερειακή Ενότητα, των εν λόγω φορέων για τα έτη 2021 και 2022 αποτυπώνεται στον Πίνακα 1 και στο Σχήμα 1. Κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι το 60% περίπου των φορέων δραστηριοποιείται στην Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας και για τις δύο χρονιές.

Πίνακας 1 Πλήθος Φορέων Κ.Α.Λ.Ο. ανά γεωγραφική ενότητα

Περιφερειακή Ενότητα	Πλήθος φορέων Κ.Α.Λ.Ο. (2021)	Πλήθος φορέων Κ.Α.Λ.Ο. (2022)
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	31	34
ΑΧΑΪΑΣ	86	93

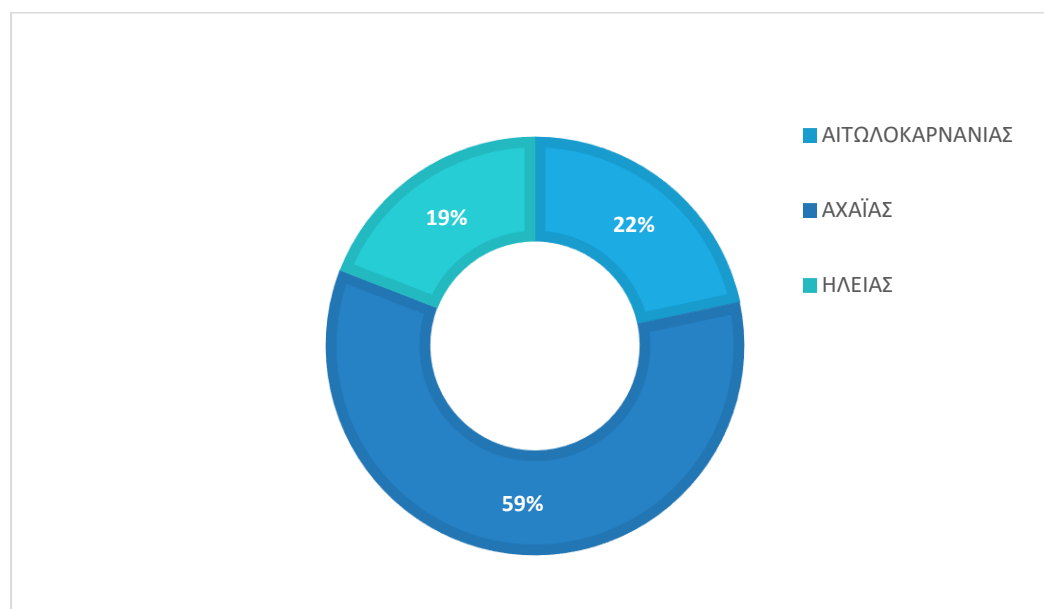
ΗΛΕΙΑΣ	28	30
Σύνολο	145	157

Σχήμα 1 Ποσοστό φορέων Κ.Αλ.Ο. ανά Περιφερειακή ενότητα επί του συνόλου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας -2021

Το 2022 δεν προκύπτει κάποια ουσιώδη αλλαγή ανάμεσα στα ποσοστά των Περιφερειακών Ενοτήτων

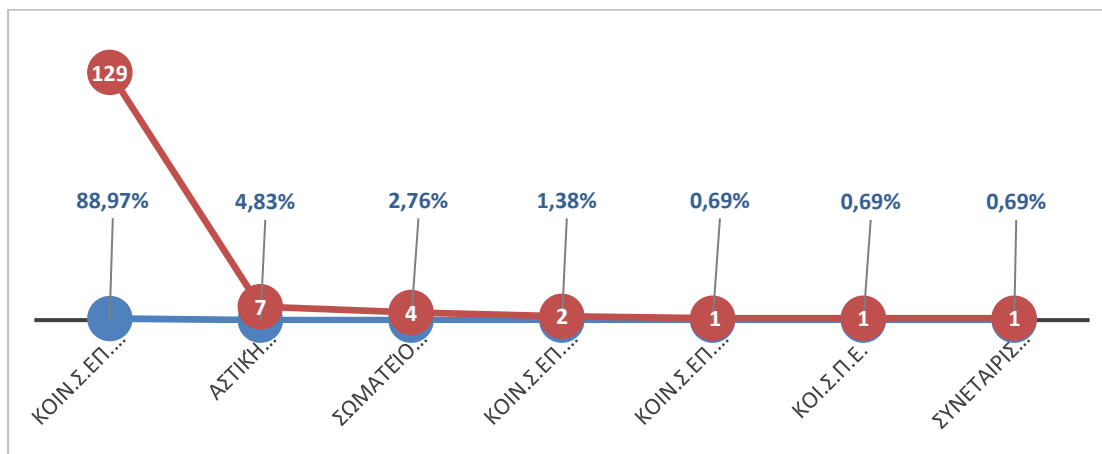
Σχήμα 2: Ποσοστό φορέων Κ.Αλ.Ο. ανά Περιφερειακή ενότητα επί του συνόλου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας - 2022

Η συντριπτική πλειοψηφία των φορέων Κ.Αλ.Ο. που δραστηριοποιείται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υπάγεται στη νομική μορφή/κατηγορία της **Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας**, ενώ συναντώνται επίσης οι νομικές μορφές/κατηγορίες της Αστικής

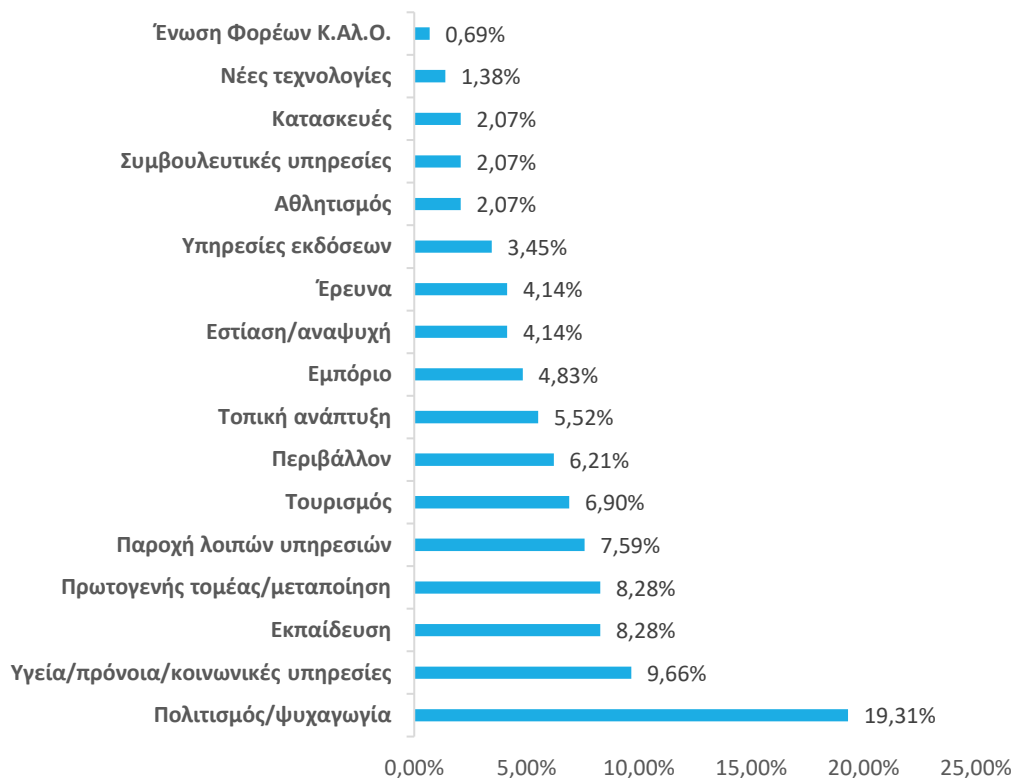
Εταιρείας του αρ. 741 του Α.Κ. (7 φορείς), του Σωματείου του αρ. 748 του Α.Κ. (4 φορείς), της Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων (2 φορείς), της Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων (1 φορέας), του Κοι.Σ.Π.Ε. (1 φορέας) και του Συνεταιρισμού Εργαζομένων (1 φορέας). Τα εν λόγω στοιχεία αποτυπώνονται σε πλήθος και ποσοστό στο Σχήμα 2.

Σχήμα 2 Νομική μορφή/κατηγορία φορέων Κ.Αλ.Ο. στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που αναπτύσσουν οι φορείς Κ.Αλ.Ο. στην περιοχή καλύπτουν ευρύτατη γκάμα, με την κατηγορία «πολιτισμός/ψυχαγωγία» να συναντάται στους περισσότερους φορείς (28 φορείς) και τις κατηγορίες «υγεία/πρόνοια/κοινωνικές υπηρεσίες» (14 φορείς), «εκπαίδευση» (12 φορείς), «πρωτογενής τομέας/μεταποίηση» (12 φορείς), «παροχή λοιπών υπηρεσιών» (11 φορείς) και «τουρισμός» (10 φορείς) να έπονται. Γενικότερα, οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των φορέων Κ.Αλ.Ο. ομαδοποιούνται σε δεκαεπτά (17) κατηγορίες, οι οποίες αποτυπώνονται στον Πίνακα 2 και στο Σχήμα 3, ως προς το πλήθος και το ποσοστό αντίστοιχα.

Σχήμα 3 Ποσοστό φορέων Κ.Αλ.Ο. ανά επιχειρηματική δραστηριότητα

Στην επόμενη ενότητα παρουσιάζουμε Κατανομή των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, με βάση το καθεστώς τους σε σχέση με τα ισχύοντα στον Ν 4430/2016 ήτοι:

- 1^η κατηγορία: Φορείς που διαθέτουν **Πιστοποιητικό Μέλους**. Με τον όρο **Πιστοποιητικό Μέλους** θεωρείται ότι οι συγκεκριμένοι φορείς έχουν εγγραφεί οριστικά και έχουν λάβει το ετήσιο πιστοποιητικό καθώς έχουν καταθέσει : α) Πρακτικό Γ.Σ., β) Οικονομικές καταστάσεις, γ) Απολογισμό-Προγραμματισμό, δ) Στοιχεία για την απασχόληση.
- 2^η κατηγορία: Φορείς στους οποίους έχει γίνει **Οριστική Εγγραφή** στο Γενικό Μητρώο Φορέων ΚΑΛΟ του ΥΠΕΚΥ και θεωρείται ότι οι συγκεκριμένοι φορείς έχουν λάβει την ιδιότητα του φορέα Κ.ΑΛ.Ο. και έχουν αποστείλει πρακτικά Γ.Σ. και Διοικούσας Επιτροπής για εκλογή και συγκρότηση ενώ έχουν κάνει έναρξη εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- 3^η κατηγορία: Φορείς οι οποίοι έχουν λάβει **Βεβαίωσης Εγγραφής** στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο και υποχρεούνται να προσκομίσουν τα πρόσθετα στοιχεία εγγραφής όπως αυτά ζητούνται¹ σύμφωνα με τον Νόμο 4430/2016

¹ Οι φορείς αυτοί οφείλουν εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία εγγραφής στο Μητρώο, να υποβάλει μέσω της πλατφόρμας kaloyeka.gr τα εξής δικαιολογητικά: α) αντίγραφο βεβαίωσης έναρξης εργασιών στη Δ.Ο.Υ β) το Ετήσιο Πρόγραμμα Δραστηριοτήτων με περίοδο αναφοράς έως το τέλος του τρέχοντος έτους. Ειδικά, για τις εγγραφές που πραγματοποιούνται τους τελευταίους τέσσερις (4) μήνες του έτους, η περίοδος αναφοράς εκτείνεται έως το τέλος του επόμενου έτους. γ) Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης για εκλογή της Διοικούσας Επιτροπής, (για Κοιν.Σ.Επ.) ή του Διοικητικού Συμβουλίου (για Συν.Εργ.), εκτός εάν αυτή έχει οριστεί απευθείας από το Καταστατικό και δ) Πρακτικό της Διοικούσας Επιτροπής (για Κοιν.Σ.Επ.) ή του Διοικητικού Συμβουλίου (για Συν.Εργ.) για συγκρότησή της σε σώμα.

Στους επόμενους πίνακες παρουσιάζεται πως εξελίχθηκε η **Κατανομή των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**, με βάση τις ανωτέρω κατηγορίες αδειοδότησης, ανάμεσα στα έτη 2021 και 2022.

Πίνακας 3 Κατανομή των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με βάση το καθεστώς τους σε σχέση με τα ισχύοντα στον Ν 4430/2016 -Συσχέτιση των ετών 2021-2022

Περιφερειακή Ενότητα	Σύνολο Φορέων που έχουν λάβει Πιστοποιητικού Μέλους (2021)	Ποσοστό επί του συνόλου (2021)	Σύνολο Φορέων που έχουν λάβει Πιστοποιητικού Μέλους (2022)	Ποσοστό επί του συνόλου.
Αιτωλοακαρνανίας	16	22,2%	22	23,65%
Αχαΐας	45	62,5%	56	60,21%
Ηλείας	11	15,2%	15	16,12%
Σύνολο	72		93	100%

Περιφερειακή Ενότητα	Σύνολο Φορέων που έχουν λάβει Βεβαίωσης Εγγραφής (2021)	Ποσοστό επί του συνόλου	Σύνολο Φορέων που έχουν λάβει Βεβαίωση Εγγραφής (2022)	Ποσοστό επί του συνόλου
Αιτωλοακαρνανίας	2	18%	3	25%
Αχαΐας	7	63,6%	7	58,3%
Ηλείας	2	18%	2	16,6%
Σύνολο	11	100%	12	100%

Περιφερειακή Ενότητα	Σύνολο Φορέων που έχουν λάβει Βεβαίωση Οριστικής Εγγραφής (2021)	Ποσοστό επί του συνόλου	Σύνολο Φορέων που έχουν λάβει Οριστικής Εγγραφής (2022)	Ποσοστό επί του συνόλου
Αιτωλοακαρνανίας	15	24,1%	9	17,3%
Αχαΐας	32	51,1%	30	57,6%
Ηλείας	15	24,1%	13	25%
Σύνολο	62		52	100%

4. Η ταυτότητα της έρευνας

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ: Αντιπροσωπευτικό δείγμα 42 επιχειρήσεων (υφιστάμενων και υπο σύσταση) της ΠΔΕ οι οποίες πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

- Το τοπικό κατάστημά τους δραστηριοποιείται σε κάποια από τις τρεις Περιφερειακές ενότητες (Αχαΐα, Ηλεία, Αιτωλοακαρνανία).
- Ο εκπρόσωπος των Μελών των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας -ΚΑΛΟ, που θα απαντήσει θα πρέπει να γνωρίζει την ελληνική γλώσσα σε τέτοιο βαθμό ώστε να μπορεί να κατανοήσει τις ερωτήσεις.

Όσον αφορά στην πρώτη απαίτηση, το πεδίο εφαρμογής καθορίζεται τεχνικά με βάση 3 ερωτήσεις που αφορούν στην περιφέρεια, περιφερειακή ενότητα και δήμο έδρας της επιχείρησης που επιβεβαιώνεται από τον ερωτώμενο κατά την έναρξη της συνέντευξης.

Όσον αφορά στη δεύτερη απαίτηση, καθορίζεται τεχνικά με βάση την 9^η και 10^η ερώτηση που αφορά στον αριθμό των εργαζομένων της επιχείρησης που επιβεβαιώνεται από τον ερωτώμενο.

Όσον αφορά στην τρίτη απαίτηση, η γλωσσική γνώση αξιολογείται από τον συνεντευξιολήπτη κατά την έναρξη της έρευνας. Σε περίπτωση που είναι σαφές ότι ένας ερωτώμενος δεν είναι σε θέση να απαντήσει σε ερωτήσεις στα ελληνικά, δεν καθίσταται δυνατή η συνέχιση του ερωτηματολογίου.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ: Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο σύνολο του πληθυσμού (42 φορείς). Ειδικότερα στο δείγμα συμπεριλήφθηκαν εκείνες οι επιχειρήσεις Κ.Α.Λ.Ο. που συμμετείχαν και εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση στη δράση 9.ν.1.1-α «**Στήριξη υφιστάμενων και υπό σύσταση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Λ.Ο.) στη Δυτική Ελλάδα**» η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2014 – 2020».

Τον πληθυσμό της έρευνας αποτελούν οι φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας των οποίων η κατάστασή τους στο Μητρώο είναι είτε με Οριστική Βεβαίωση Εγγραφής ή Πιστοποιητικό Μέλους από το ΓΕΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΦΟΡΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (2022) του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, και ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

Εξαιρούνται από τον πληθυσμό όσες βρίσκονται σε κατάσταση Προσωρινή Διαγραφή ή Οριστική Διαγραφή.

ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ: 12/12/2022 – 31/03/2023.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Για την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων χρησιμοποιήθηκε η ηλεκτρονική αποστολή αυτοσυμπληρούμενης έρευνας, η οποία συνέβαλλε με αυτό τον τρόπο στην αποτελεσματικότερη και ορθότερη συλλογή των στοιχείων της έρευνας.

Από το συνολικό πληθυσμό των 42 επιχειρήσεων συμπληρώθηκαν και απεστάλησαν ηλεκτρονικά μέσω email 12 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια.

ΕΛΕΓΧΟΣ:

Στη βάση των αποτελεσμάτων της πιλοτικής έρευνας, γίνονται οι απαραίτητες διορθώσεις και η τελική διαμόρφωση του ερωτηματολογίου προκειμένου να ολοκληρωθεί η εμπειρική έρευνα. Η λειτουργικότητα του ερωτηματολογίου δοκιμάστηκε μέσω μιας προπιλοτικής εφαρμογής του ερωτηματολογίου προκειμένου να διορθωθούν τυχόν λάθη ή παραλείψεις του ερωτηματολογίου και γενικότερα βοήθησε στην αναμόρφωση του ερευνητικού μας εργαλείου καθώς και μέσω μιας πιλοτικής εφαρμογής του ερωτηματολογίου. Στόχος της πιλοτικής εφαρμογής ήταν να αντληθούν εμπειρίες και συμπεράσματα που θα βοηθούσαν στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή της κυρίως έρευνας. Η πιλοτική εφαρμογή επεδίωξε επίσης να διαπιστώσει αν το εργαλείο χαρακτηριζόταν από πρακτικότητα, οικονομία, αξιοπιστία και εγκυρότητα.

4.1 Το ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από τέσσερα (4) μέρη.

- Το πρώτο μέρος αφορά τα δημογραφικά στοιχεία των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - ΚΑΛΟ, κοινωνικών επιχειρήσεων (δώδεκα ερωτήσεις).
- Το δεύτερο μέρος αφορά τις αντιλήψεις των ερωτώμενων σχετικά με την υφιστάμενη Κατάσταση -Μελλοντικές Προοπτικές του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (εννέα ερωτήσεις).
- Το τρίτο μέρος αφορά τις Θέσεις εργασίας (έντεκα ερωτήσεις) και
- το τέταρτο μέρος αφορά Εκπαίδευση Ανθρώπινου Δυναμικού - Προτάσεις (έξι ερωτήσεις).

Όπως αντιλαμβάνεται κανείς οι ερωτήσεις που είχαν σχετικό θέμα ήταν συγκεντρωμένες σε ενότητες έτσι ώστε το ερωτηματολόγιο να έχει μια λογική σειρά και εμφάνιση. Όλες οι ερωτήσεις βασίζονται σε ξένα κυρίως αλλά και ελληνική βιβλιογραφία προκειμένου να υπάρχει το κατάλληλο επιστημονικό υπόβαθρο και να μπορούν να τεκμηριωθούν από αξιόπιστες πηγές.

Ειδικότερα, όπως είπαμε παραπάνω στην πρώτη ενότητα οι ερωτώμενοι καλούνται να απαντήσουν σε δημογραφικά στοιχεία απαραίτητα για την έρευνα προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες συσχετίσεις .

4.2 Περιγραφή μεθόδων επεξεργασίας και ανάλυσης των δεδομένων

Παρακάτω περιγράφεται η διαδικασία επεξεργασίας και ανάλυσης των δεδομένων της έρευνας

- Οι απαντήσεις των ερωτώμενων καταχωρήθηκαν σε ειδική βάση δεδομένων, ενώ για την στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα google form
- Η ποσοτική επεξεργασία των αποτελεσμάτων έχει πάρει τη μορφή κατάρτισης πινάκων οι οποίοι συνοψίζουν τον όγκο των συλλεγομένων πληροφοριών.

Συγκεκριμένα, για την παρουσίαση των ευρημάτων χρησιμοποιούνται είτε πίνακες απλής εισόδου είτε πίνακες διπλής εισόδου οι οποίοι συνοδεύονται από γραφήματα (ιστογράμματα ή κυκλικά διαγράμματα). Οι πίνακες διπλής εισόδου περιγράφουν τα άτομα του υπό – διερεύνηση πληθυσμού ταυτόχρονα ως προς δυο χαρακτηριστικά. Οι γραμμές αντιστοιχούν στις τιμές του ενός χαρακτηριστικού και οι στήλες στις τιμές του άλλου χαρακτηριστικού.

- iii. Τα ομαδοποιημένα στοιχεία παρουσιάζονται σε μορφή «σχετικής συχνότητας» (ο αριθμός των περιπτώσεων επί του συνόλου που εμπίπτουν σε κάθε κατηγορία).
- iv. Σε περίπτωση που το πλήθος των απαντήσεων (σε απόλυτες συχνότητες) είναι κάτω των 30, τα αποτελέσματα θεωρούνται ενδεικτικά (λόγω μη επάρκειας του δείγματος) και οι αναγνώστες θα πρέπει να είναι επιφυλακτικοί.
- v. Εκτός από την πινακοποίηση των αποτελεσμάτων με την παράθεση των σχετικών συχνοτήτων, πραγματοποιήθηκε και περαιτέρω στατιστική επεξεργασία των στοιχείων. Για την στατιστική ανάλυση χρησιμοποιήθηκε η διμεταβλητή ανάλυση και συγκεκριμένα η διασταύρωση (cross-tabulation) των μεταβλητών και η ανάλυση μέσω compare means στην περίπτωση των δεικτών, αλλά και των μέσων τιμών.

5. Παρουσίαση αποτελεσμάτων - ευρημάτων της έρευνας

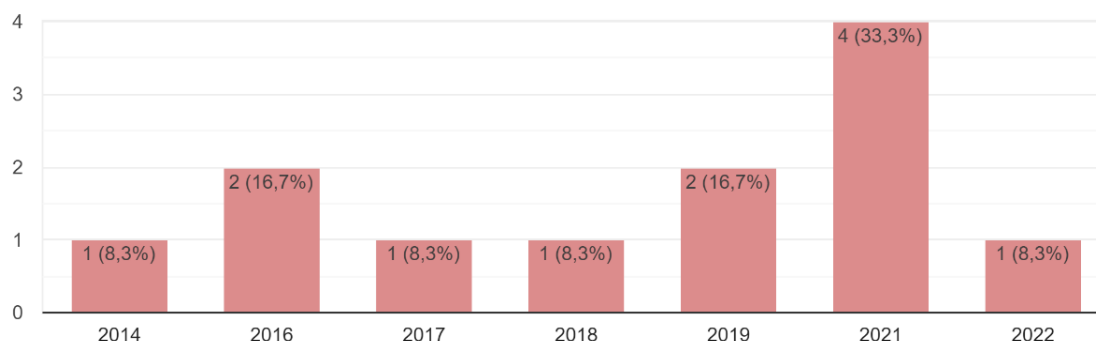
5.1 Προφίλ συμμετεχόντων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - Κοινωνικών Επιχειρήσεων στην έρευνα

Αρχικά, οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - ΚΑΛΟ κλήθηκαν να αναφέρουν το έτος ίδρυσης τους.

Από το 2016 και έπειτα, ξεκινούν να ιδρύονται κοινωνικές επιχειρήσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, γεγονός που συνδέεται με το έτος δημοσίευσης του θεσμικού πλαισίου για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Ν.4430/2016, ΦΕΚ 205/Α/31-10-2016, όπως ισχύει), ενώ το ίδιο έτος προσαρτήθηκε και η εφαρμοστική Υπουργική Απόφαση 61621/Δ5.2643/30-12-2016 (ΦΕΚ 56/Β/18-01-2017), στην οποία προστέθηκε το άρθρο υπ' αριθμ. 33 με την Υπουργική Απόφαση 61986/3269/ (ΦΕΚ 4757/Β/29-12-2017).

Πίνακας 4 Έτος ίδρυσης κοινωνικής επιχείρησης

	Συχνότητα	%	Έγκυρο %	Αθροιστικό %
2014	1	8,3%	8,3%	8,3%
2016	2	16,7%	16,7%	25,0%
2017	1	8,3%	8,3%	33,3%
2018	1	8,3%	8,3%	41,7%
2019	2	16,7%	16,7%	58,3%
2021	4	33,3%	33,3%	91,7%
2022	1	8,3%	8,3%	100,0%
Total	12	100,0%	100,0%	
Σύνολο	12	100,0%		

Από το σύνολο των 12 επιχειρήσεων, οι 11 απάντησαν σε ποιο δήμο έχει έδρα η επιχείρησή τους, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 5). Παρατηρείται ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων στη έρευνα έχουν έδρα στον Δήμο Πατρέων.

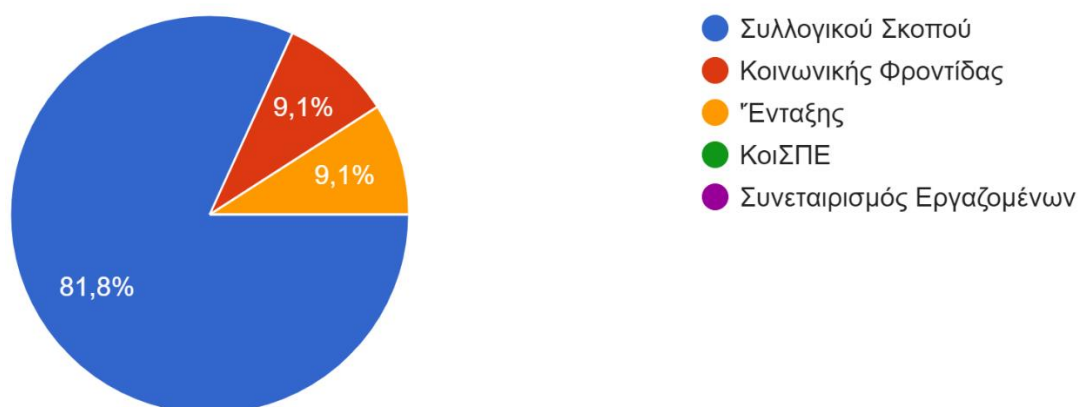
Πίνακας 5 Περιφερειακή ενότητα & Δήμος τοπικού καταστήματος

		%
Π.Ε.ΑΧΑΪΑΣ	6	50,00%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ	6	50,00%
Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	4	33,33%
ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	1	8,33%
ΔΗΜΟΣ ΑΚΤΙΟΥ – ΒΟΝΙΤΣΑΣ	1	8,33%
ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	2	16,67%
Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ	1	8,33%
ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ	1	8,33%
Μη δηλωμένη έδρα δήμου	1	8,33%
Σύνολο	12	100,00%

Από την ερώτηση 6 «Ποια είναι η κατηγορία της κοινωνικής επιχείρησης;» παρατηρούμε ότι το **81,8% αφορά επιχειρήσεις συλλογικού σκοπού.**

Το εύρημα αυτό συνάδει και με **τα συνολικά στοιχεία** των εγκατεστημένων φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, όπου οι **Κοιν.Σ.Επ Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας αποτελούν την πολυπληθέστερη μορφή των φορέων ΚΑΛΟ.** Επιπλέον, και στις τρεις Περιφερειακές Ενότητες επικρατεί η εν λόγω νομική μορφή (**100,00% στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, 100,00% στην Π.Ε. Ηλείας και 67,00% στην Π.Ε. Αχαΐας**).

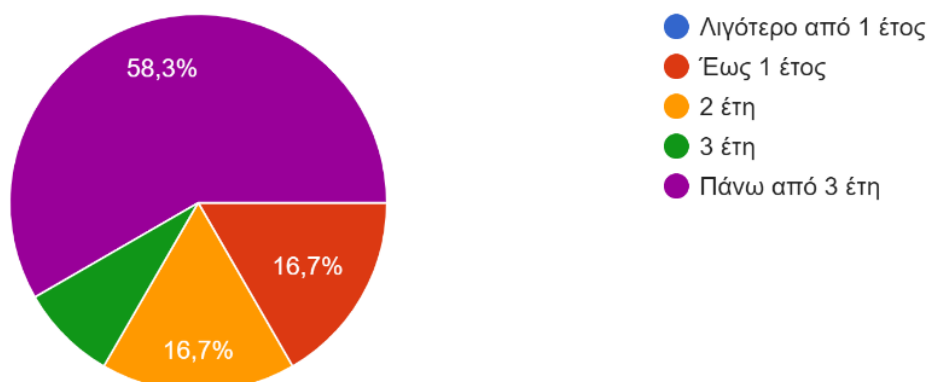
Σχήμα 4 Κατηγορία της κοινωνικής επιχείρησης

Πίνακας 6 Κατηγορία της κοινωνικής επιχείρησης

		%
Ένταξης	1	9,1%
Κοινωνικής Φροντίδας	1	9,1%
Κοισπτε	0	
Συλλογικού Σκοπού	9	81, 8%
Συνεταιρισμός Εργαζομένων	0	
Σύνολο	11	

Στα πλαίσια της έρευνας οι κοινωνικές επιχειρήσεις κλήθηκαν να δηλώσουν την διάρκεια λειτουργίας τους (ερώτηση 7 «Πόσα έτη λειτουργεί η επιχείρησή;»). Από τις παραπάνω, το 58,3% δραστηριοποιείται για πάνω από 3 έτη, ενώ σημαντικό γεγονός αποτελεί ότι το 16,7% είναι νεοσύστατες επιχειρήσεις (λειτουργούν μόνο 1 έτος).

Σχήμα 5 Έτη λειτουργίας φορέα ΚΑΛΟ - κοινωνικής επιχείρησης**Πίνακας 7** Έτη λειτουργίας φορέα ΚΑΛΟ - κοινωνικής επιχείρησης

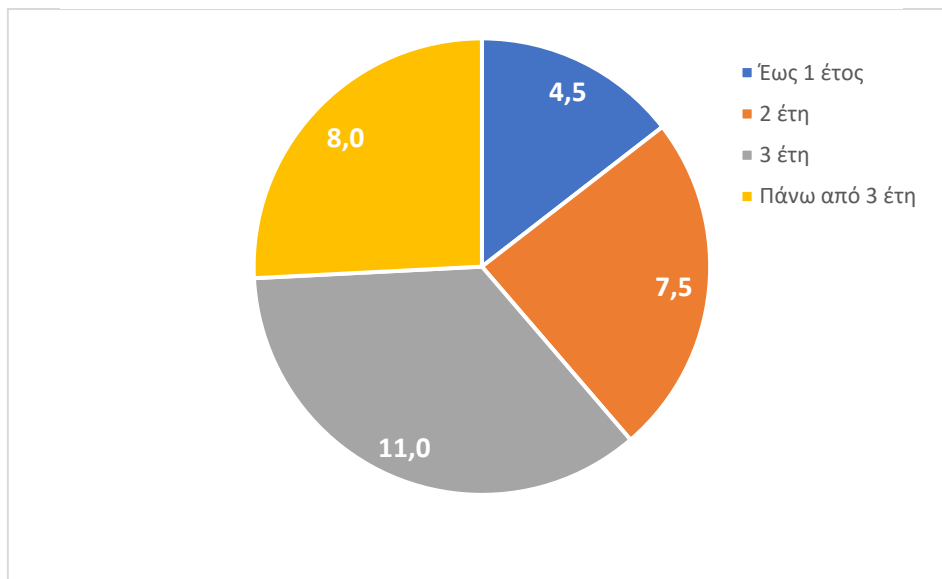
		%
1 έτος	2	16,7%
2 έτη	2	16,7%
3 έτη	1	8,3%
Πάνω από 3 έτη	7	58,3%
Σύνολο	12	

Στην ερώτηση 8, οι φορείς που συμμετείχαν στην έρευνα κλήθηκαν να αναφέρουν πόσα άτομα είναι μέλη - μέτοχοι στην κοινωνική επιχείρησή (ερώτηση 8 «Πόσα άτομα είναι μέλη - μέτοχοι στην κοινωνική επιχείρησή σας; (Δώστε αριθμό ατόμων)»). Με βάση τα ευρήματα προκύπτει ότι όσο περισσότερο λειτουργεί χρονικά ένας φορέας, τόσο περισσότερα μέλη – μετόχους έχει.

Ειδικότερα:

- Κατά μέσο όρο 8 περίπου άτομα είναι μέλη - μέτοχοι των κοινωνικών επιχειρήσεων οι οποίες λειτουργούν για πάνω από 3 έτη.
- Οι επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν 2 έτη έχουν κατά μέσο όρο 7,5 μέλη - μετόχους.
- Ακολουθούν οι κοινωνικές επιχειρήσεις που λειτουργούν 1 έτος με 4,5 μέλη - μετόχους κατά μέσο όρο.

Σχήμα 6 Άτομα που είναι μέλη - μέτοχοι σε κοινωνικές επιχειρήσεις

Πίνακας 8 Άτομα που είναι μέλη - μέτοχοι σε κοινωνικές επιχειρήσεις

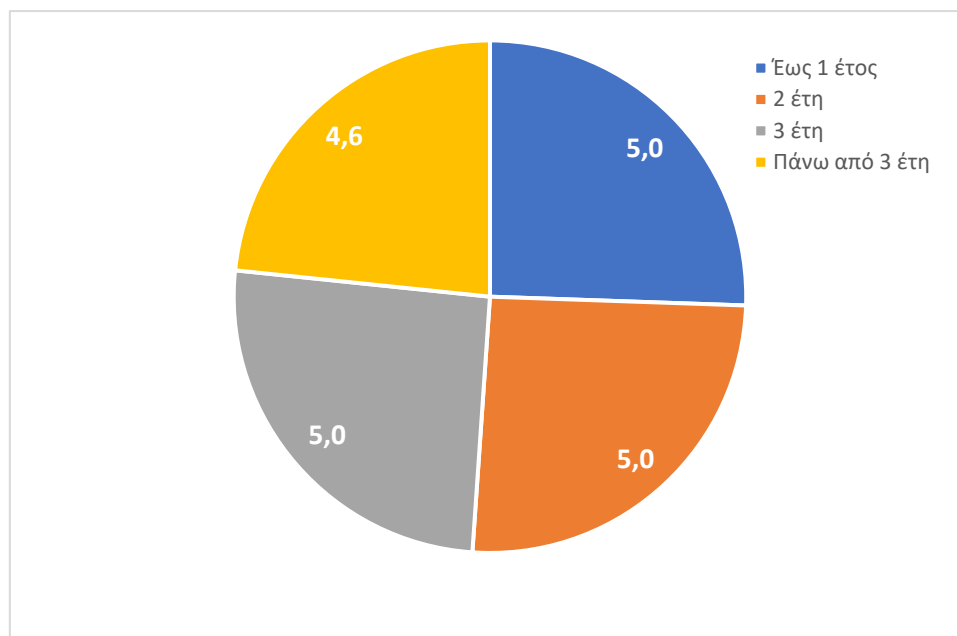
Έτη λειτουργίας κοινωνικής επιχείρησης	Μ.Ο.
Έως 1 έτος	4,5
2 έτη	7,5
3 έτη	11
Πάνω από 3 έτη	8

Αντίστοιχα οι φορείς ΚΑΛΟ που συμμετείχαν στην έρευνα κλήθηκαν να αναφέρουν πόσα άτομα απασχολούνται στην επιχείρησή τους (ερώτηση 9 «Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή σας (συμπεριλαμβάνοντας τα μέλη»).

Παρατηρούμε από τον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 9) ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις με πάνω από 3 έτη λειτουργίας απασχολούν, κατά μέσο όρο, 4,6 άτομα συμπεριλαμβανομένου και των μελών τους, ενώ οι υπόλοιπες επιχειρήσεις με λιγότερα έτη λειτουργίας απασχολούν, περίπου 5 άτομα.

Διαπιστώνεται ότι τόσο οι κοινωνικές επιχειρήσεις με πάνω από 3 έτη λειτουργίας όσο και οι νεοσύστατες έχουν περίπου τον ίδιο αριθμό απασχολούμενων (συμπεριλαμβανομένων των μελών).

Σχήμα 7 Άτομα που απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή (συμπεριλαμβάνοντας τα μέλη)

Πίνακας 9 Άτομα που απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή (συμπεριλαμβάνοντας τα μέλη)

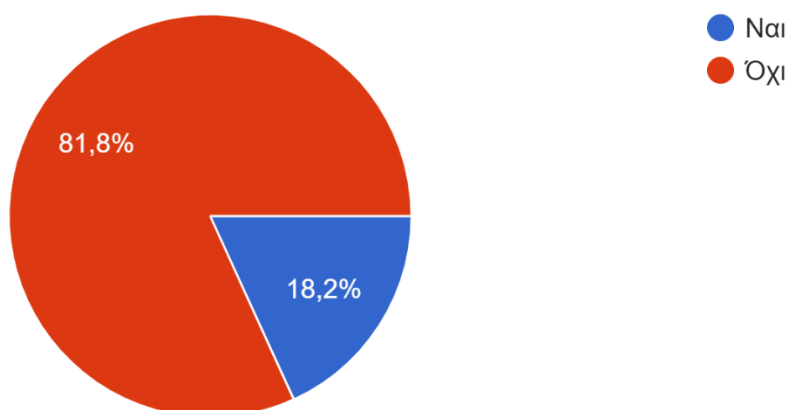
Έτη λειτουργίας κοινωνικής επιχείρησης	Μ.Ο.
Έως 1 έτος	5,0
2 έτη	5,0
3 έτη	5,0
Πάνω από 3 έτη	4,6

Στην ερώτηση 10 «Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή σας (εξαιρουμένων των μελών);», οι επιχειρήσεις με πάνω από 3 έτη λειτουργίας απασχολούν, κατά μέσο όρο, περίπου 2 άτομα, σε αντίθεση με τις νεοσύστατες κοινωνικές επιχειρήσεις που απασχολούν, κατά μέσο όρο, 3 εργαζομένους.

Πίνακας 10 Άτομα που απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή (εξαιρουμένων των μελών)

Έτη λειτουργίας κοινωνικής επιχείρησης	Μ.Ο.
Έως 1 έτος	3,0
2 έτη	0,0
3 έτη	2,0
Πάνω από 3 έτη	1,6

Στην ερώτηση 11 «Η επιχείρησή σας έχει πάνω από ένα κατάστημα;», οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας – ΚΑΛΟ απάντησαν ότι δραστηριοποιούνται κυρίως στη έδρα τους, καθώς μόνο το 82% περίπου των κοινωνικών επιχειρήσεων έχει μόνο 1 κατάστημα (Σχήμα 8). Το εύρημα αυτό υποδηλώνει χαμηλό ποσοστό εταιρικής ανάπτυξης, στο οποίο ίσως να έχει συμβάλει η περιορισμένη ύπαρξη χρηματοδοτικών εργαλείων για την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Σχήμα 8 Επιχειρήσεις με μόνο 1 κατάστημα

5.2 Υφιστάμενη κατάσταση - μελλοντικές προοπτικές

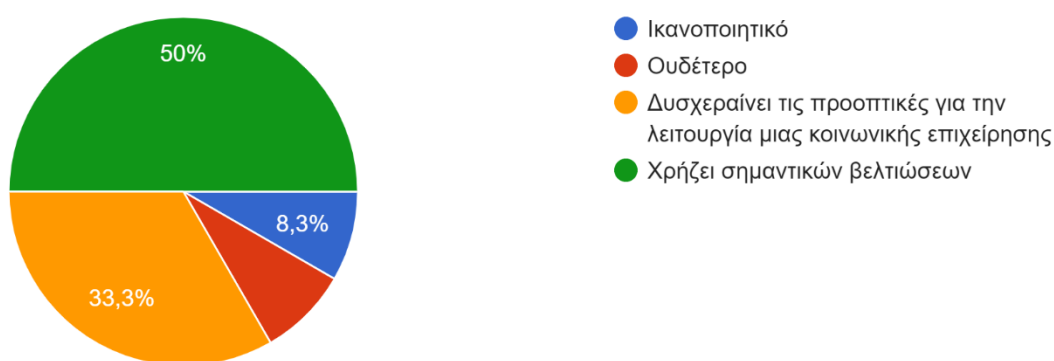
5.2.1 Υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο για την λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων ως προς τις προοπτικές που δημιουργεί

Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο για την λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων – Φορέων ΚΑΛΟ προσδιορίζεται από τον ισχύοντα νόμο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (ν.4430/2016), ο οποίος περιέχει την αποσαφήνιση βασικών ορισμών και διατάξεων που καθορίζουν θεσμικά την λειτουργία της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας,. Το νομοθέτημα Ν.4430/2016 αποσκοπεί στην θεσμική ανασυγκρότηση και τον εμπλουτισμό του

οικοσυστήματος της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, και δίδει σαφείς δυνατότητες για την ανάπτυξη νομικών οντοτήτων.

Οι φορείς κλήθηκαν να αξιολογήσουν το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο, με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στο φορολογικό πλαίσιο που προσδιορίζεται για την οικονομική μεταχείριση των φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυα Οικονομίας (ν.4430/2016) από το Ελληνικό Δημόσιο (ερώτηση 12: «Πως αξιολογείτε το υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο για την λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων ως προς τις προοπτικές που δημιουργεί για μια νέα κοινωνική επιχείρηση;»)

Σχήμα 9 Υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο για την λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων ως προς τις προοπτικές του

Από τα στοιχεία που αναλύθηκαν και παρουσιάστηκαν παραπάνω, προκύπτει ότι το φορολογικό πλαίσιο για την πλειοψηφία των ερωτηθέντων δρα ανασταλτικά για την ίδρυση φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας – ΚΑΛΟ, καθώς μόλις 8,3% των ερωτηθέντων το κρίνει ικανοποιητικό και 8,3% το κρίνει ουδέτερο, με το 50% ων ερωτηθέντων να θεωρεί ότι χρήζει σημαντικών βελτιώσεων ενώ το 33,33% να θεωρεί ότι δυσχεραίνει τις προοπτικές λειτουργίας.

Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν από τους ερωτώμενους σχετικά με τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τους φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας – ΚΑΛΟ κωδικοποιούνται ως εξής:

1. Πρόταση για φορολογία μόνο για έσοδα που προέρχονται από ακίνητα και τόκους.
2. Πρόταση για φορολογικά κίνητρα και φορολογικές ελαφρύνσεις.
3. Για τις ΚοινΣΕπ Ένταξης, ζητήθηκε να έχουν την αντιμετώπιση των ΚοιΣΠΕ - πρόταση για μηδενικό ΦΠΑ, ανώτατο χαμηλό όριο μισθωμάτων ενοικίων, κρατική επιχορήγηση κάλυψης λειτουργικών χωρίς εγγυητικές επιστολές, απαλλαγή από δημοτικά τέλη σε Ενέργεια-Νερό-Τηλέφωνο.

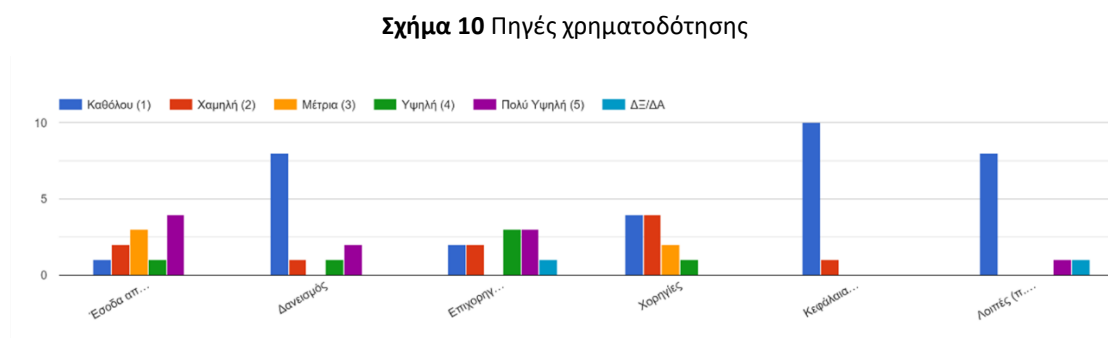
5.2.2 Πηγές χρηματοδότησης

Στο πλαίσιο της έρευνας οι φορείς κλήθηκαν να προσδιορίσουν τις πηγές χρηματοδότησής τους. Ειδικότερα, στην ερώτηση 24 «Ποιες ήταν οι βασικές πηγές χρηματοδότησής σας για το

έτος 2022;», κλήθηκαν να προσδιορίσουν την συνεισφορά κάθε πιθανής επιλογής από την παρακάτω λίστα:

- Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης
- Δανεισμός
- Επιχορηγήσεις (Π.χ Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Ο.Τ.Α.)
- Κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και διάφορες παραχωρήσεις χρήσης περιουσιακών στοιχείων

Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στο παρακάτω σχήμα (Σχήμα 10) :

Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης

Πίνακας 11 Πηγή χρηματοδότησης - Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης

	Αριθμός	%
Καθόλου (1)	1	9,1%
Χαμηλή (2)	2	18,18%
Μέτρια (3)	3	27,27%
Υψηλή (4)	1	9,1%
Πολύ Υψηλή (5)	4	36,35%
ΔΞ/ΔΑ	0	
Σύνολο	11	

Περίπου το 55% των φορέων δήλωσαν ότι τα έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκούν (πωλήσεις), δεν είχαν μεγάλη συνεισφορά στη χρηματοδότηση της επιχείρησής τους, γεγονός που υποδεικνύει την εξάρτηση από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης (π.χ. δημόσιο, ευρωπαϊκά προγράμματα κλπ.). Το γεγονός αυτό δημιουργεί μια επισφάλεια ως προς την εξάρτησή τους από τις ανωτέρω πηγές, αλλά και συνάμα συνιστά και έναν εν δυνάμει κίνδυνο για τη βιωσιμότητά τους.

Δανεισμός

Πίνακας 12 Πηγή χρηματοδότησης - Δανεισμός

	Αριθμός	%
Καθόλου (1)	8	66,67%
Χαμηλή (2)	1	8,33%
Μέτρια (3)		
Υψηλή (4)	1	8,33%
Πολύ Υψηλή (5)	2	16,67%
ΔΞ/ΔΑ		
Σύνολο	12	

Με βάση τα ευρήματα προκύπτει πολύ χαμηλή έως μηδενική πρόσβαση (75%) των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - ΚΑΛΟ σε τραπεζικό δανεισμό, γεγονός που αφενός επιδρά αρνητικά στην αναπτυξιακή πορεία του εν λόγω τομέα, και αφετέρου υποδηλώνει την έλλειψη εξειδικευμένων προϊόντων χρηματοδότησης των φορέων ΚΑΛΟ.

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικοί οργανισμοί, Ο.Τ.Α

Πίνακας 13 Πηγή χρηματοδότησης – Π.Δ.Ε, την Ε.Ε. , διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Ο.Τ.Α

	Αριθμός	%
Καθόλου (1)	2	18,18%
Χαμηλή (2)	2	18,18%
Μέτρια (3)		
Υψηλή (4)	3	27,27%
Πολύ Υψηλή (5)	3	27,27%
ΔΞ/ΔΑ	1	9,1%
Σύνολο	11	

Με βάση τα ευρήματα προκύπτει ότι περίπου 37% των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχουν μηδενική ή πολύ χαμηλή πρόσβαση σε εθνικές και κοινοτικές χρηματοδοτήσεις, γεγονός ανησυχητικό, καθώς φανερώνει αφενός την μη επαρκή διαθεσιμότητα σχετικών προγραμμάτων, και αφετέρου προβλήματα πρόσβασης στα υπάρχον σχετικά προγράμματα (έλλειψη τεχνογνωσίας, δυσχέρεια στην πρόσβαση στην πληροφόρηση, μη σαφές επιχειρηματικό σχεδιασμό ως προς το σκέλος της χρηματοδότησης κλπ.). Ωστόσο πρέπει να τονισθεί ότι το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί κατά περίπου 13%, σε

σχέση με την προηγούμενη ετήσια έρευνα. Το εύρημα αυτό καταδεικνύει μία αυξανόμενη τάση των επιχειρήσεων προς εθνικές και κοινοτικές επιδοτήσεις.

Κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και διάφορες παραχωρήσεις χρήσης περιουσιακών στοιχείων

Πίνακας 14 Πηγή χρηματοδότησης – Κληροδοτήματα, δωρεές και διάφορες παραχωρήσεις χρήσης περιουσιακών στοιχείων

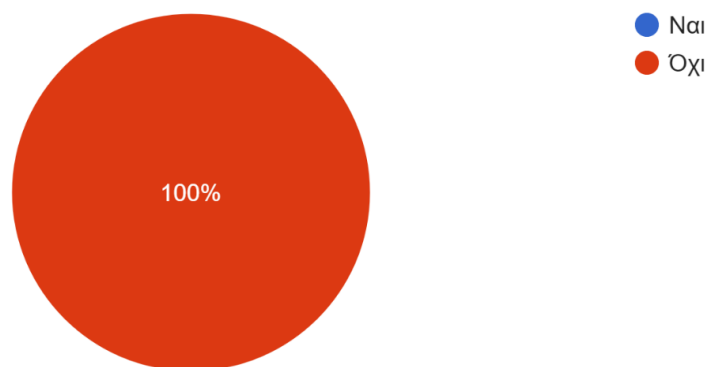
	Αριθμός	%
Καθόλου (1)	4	36,36%
Χαμηλή (2)	4	36,36%
Μέτρια (3)	2	18,17%
Υψηλή (4)	1	9,1%
Πολύ Υψηλή (5)		
ΔΞ/ΔΑ		
Σύνολο	11	

Με βάση τα ευρήματα προκύπτει πολύ χαμηλή έως μηδενική πρόσβαση των **Φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας – ΚΑΛΟ** σε κληροδοτήματα, δωρεές και διάφορες παραχωρήσεις χρήσης περιουσιακών στοιχείων (περίπου 73%), γεγονός που υποδεικνύει, επίσης, ότι και η τοπική αυτοδιοίκηση και οι τοπικές κοινωνίες (φορείς ΟΤΑ, Σωματεία κλπ.) δεν έχουν αναπτύξει την προβλεπόμενη συνεργασία με τους φορείς ΚΑΛΟ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, στο πλαίσιο εμπέδωσης της κοινωνικής ωφέλειας που μπορεί να προκύψει από την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των **Φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας σε τοπικό επίπεδο**.

Είναι διαπιστωμένο ότι υπάρχει μεγάλο έλλειμμα πληροφόρησης για τον θεσμό της Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας, καθώς και για τα οφέλη που υπάρχουν για τους πολίτες, γεγονός που αυξάνει την σημασία της ενίσχυσης της πληροφόρησης και της διάχυσης των στόχων των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλεγγύας Οικονομίας σε όλους τους αρμόδιους φορείς (ΟΤΑ, ΝΠΔΔ, επιμελητήρια), προκειμένου να αξιοποιήσουν ευκαιρίες συνεργασίας και ωφελειών.

5.2.3 Συμμετοχή σε κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα

Σχήμα 11 Επιδοτούμενο πρόγραμμα με θέμα την ενίσχυση με εξοπλισμό ή την εισαγωγή καινοτομιών

Πίνακας 15 Επιδοτούμενο πρόγραμμα με θέμα την ενίσχυση με εξοπλισμό ή την εισαγωγή καινοτομιών

	Αριθμός	%
Όχι	12	100,00%

Αντιστοίχως με τα προηγούμενα ευρήματα, στην ερώτηση 23 «Κατά την τελευταία τριετία (2019-2022), έχετε συμμετάσχει σε κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα που να αφορά επιχειρηματικό σχέδιο είτε με θέμα την ενίσχυση σας με εξοπλισμό είτε την εισαγωγή καινοτομιών που να αφορούν παραγωγικές διαδικασίες ή διεργασίες;», το 100% των ερωτηθέντων απάντησε αρνητικά, εύρημα το οποίο δείχνει την χαμηλή συμμετοχή των **Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα**. Στο γεγονός αυτό συνέβαλλε και η μη επιτυχημένη ενεργοποίηση της συστημικής παρέμβασης για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας κατά την περίοδο 2014-2020, καθώς, για παράδειγμα, τα Κέντρα Στήριξης των Κοινωνικών Επιχειρήσεων με την δομή που είχαν προβλεφθεί κατά τα έτη 2017-2018 δεν λειτούργησαν αποτελεσματικά, παρά μόνο αποσπασματικά σε ελάχιστες περιφέρειες.

Από την άλλη μεριά προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις που κατάφεραν και αξιοποίησαν επιδοτούμενα προγράμματα δημιούργησαν νέες θέσεις εργασίας. Όλες οι επιχειρήσεις που επιδοτήθηκαν ανέφεραν ότι το εν λόγω επιχειρηματικό σχέδιο προέβλεπε και πρόσληψη προσωπικού, η οποία επέφερε κατά μέσο όρο πρόσληψη 3 ατόμων ανά επιχείρηση.

Με βάση τα ανωτέρω, είναι κρίσιμης σημασίας η υλοποίηση δράσεων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα μέσω των εξής προγραμμάτων:

1. μέσω του **Περιφερειακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027** οι οποίες να αφορούν τόσο την **στήριξη υφιστάμενων, όσο και την σύσταση νέων Κοινωνικών Επιχειρήσεων**, κάτι το οποίο μπορεί να προσφέρει νέες προοπτικές εργασίας για ωφελούμενους/ες που θα συστήσουν κοινωνικές επιχειρήσεις φορείς –ΚΑΛΟ, αλλά

και στήριξη των υφιστάμενων φορέων για να προσλάβουν προσωπικό και να αναπτυχθούν περαιτέρω.

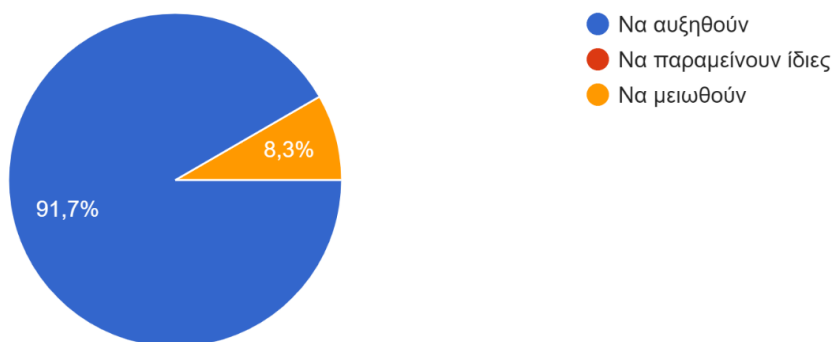
2. Μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» της περιόδου 2021-2027 για την **Ενίσχυση της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας** και σύμφωνα με νέα Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία (2023), προβλέπονται οι ακόλουθοι ενδεικτικοί τύποι δράσεων:
 - Χρηματοδότηση clusters για την προώθηση πρωτοβουλιών Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.
 - Περιφερειακοί μηχανισμοί υποστήριξης υφιστάμενων και νέων φορέων ΚΑΛΟ.
 - Θερμοκοιτίδες στήριξης κοινωνικών επιχειρήσεων.
 - Προγράμματα κατάρτισης με στόχο την απόκτηση/αναβάθμιση δεξιοτήτων των εργαζομένων σε φορείς ΚΑΛΟ.
 - Ολοκληρωμένες δράσεις για την προαγωγή της ΚΑΛΟ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με έμφαση στις διασυνοριακές ανταλλαγές.
 - Χρηματοδοτικά εργαλεία.

Ιδιαίτερη έμφαση στο πρόγραμμα αυτό θα δοθεί στην ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία, στην αγροδιατροφή και στον αγροτικό τομέα, στην κυκλική οικονομία, καθώς και σε τομείς οικονομίας που παρουσιάζουν ζήτηση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι παρεμβάσεις που θα σχεδιασθούν θα είναι σε άμεση συνάρτηση με τις κατευθυντήριες οδηγίες του σχεδίου δράσης για την Κοινωνική Οικονομία της ΕΕ, καθώς επίσης θα εξεταστούν και συνέργειες με άλλα προγράμματα που πρόκειται να εκδοθούν από την ΕΕ ή υποδείγματα άλλων εργαλείων ή / και χρηματοδοτικών μέσων (π.χ. Invest EU).

5.2.4 Μεταβολή Οικονομικής Επίδοσης

Στην ερώτηση 25 «*Το 2023, οι οικονομικές επιδόσεις της επιχείρησής σας αναμένεται να αυξηθούν, να μειωθούν ή παραμείνουν ίδιες συγκριτικά με το έτος 2022;*», η συντριπτική πλειοψηφία απάντησε ότι αναμένεται **καλύτερη οικονομική επίδοση** συγκριτικά με το έτος 2022, ενώ μόνο 1 στις 12 ερωτηθείσες κοινωνικές επιχειρήσεις αναμένει επιδείνωση της οικονομικής της κατάστασης.

Σχήμα 12 Οικονομικές επιδόσεις της επιχείρησης συγκριτικά με το έτος 2022**Πίνακας 16** Η οικονομική επίδοση της επιχείρησης συγκριτικά με το έτος 2022

	Αριθμός	%
Καλύτερη (αναμένεται να αυξηθούν)	11	91,7%
Ίδια		
Χειρότερη (αναμένεται να μειωθούν)	1	8,3%
Σύνολο	12	

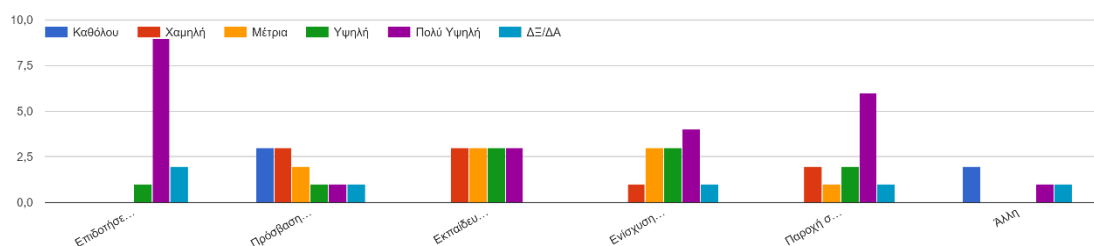
5.2.5 Ανάγκες των επιχειρήσεων

Ένας από τους καίριους σκοπούς της έρευνας είναι να κατανοήσει σε βάθος τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες του οικοσυστήματος των ΚΑΛΟ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, προκειμένου να συμβάλει στο σχεδιασμό πρωτοβουλιών και προγραμμάτων στήριξής τους. Στην ερώτηση 26 «*Ποιες είναι οι άμεσες ανάγκες της επιχείρησής σας για να επιτύχετε τους στόχους του επιχειρηματικού σχεδιασμού σας για την επόμενη διετία 2023-2024;*» οι ερωτηθείσες κοινωνικές επιχειρήσεις κλήθηκαν να αξιολογήσουν κάθε μια από τις παρακάτω επιλογές:

- Επιδότηση για την υποστήριξη συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου.
- Πρόσβαση σε δανειοδότηση για την απόκτηση ρευστότητας και την κάλυψη τρεχουσών αναγκών.
- Εκπαίδευση προσωπικού.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας της επιχείρησης.
- Παροχή συμβουλών σε θέματα ανάπτυξης/βελτίωσης προϊόντων ή υπηρεσιών.

Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στο παρακάτω σχήμα (Σχήμα 13) :

Σχήμα 13 Ανάγκες της επιχείρησης για την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδιασμού, για την επόμενη διετία

Επιδότηση για την υποστήριξη συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου

Οι 8 στους 10 φορείς **Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας** δήλωσαν ότι στις άμεσες ανάγκες τους για την επιτυχή υποστήριξη του επιχειρηματικού σχεδιασμού τους είναι η επιδότηση συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου, γεγονός που δείχνει ότι είναι κρίσιμης σημασίας η υλοποίηση αντίστοιχων δράσεων μέσω του **Περιφερειακού Προγράμματος «Δυτικής Ελλάδας» 2021-2027**. Ειδικότερα, οι δράσεις αυτές θα πρέπει να αφορούν την οικονομική στήριξη των φορέων ΚΑΛΟ στην απόκτηση υποδομών, στην ανάπτυξη νέων προϊόντων – υπηρεσιών, κλπ. με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Πίνακας 17 Επιδότηση για την υποστήριξη συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου (Π.χ. ενίσχυση σε υποδομές)

	Αριθμός	%
Καθόλου (1)		
Χαμηλή (2)		
Μέτρια (3)		
Υψηλή (4)	1	8,33%
Πολύ Υψηλή (5)	9	75,00%
ΔΞ/ΔΑ	2	16,67%
Σύνολο	12	

Σημειώνεται ότι η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** με βάση την επίγνωση των αναγκών του τομέα, και πριν την έναρξη του έργου του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, δρομολόγησε και υλοποιεί τη δράση 9.ν.1.1-α «Στήριξη υφιστάμενων και υπό σύσταση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) στη Δυτική Ελλάδα» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2014-2020».

Με την τελευταία τροποποίηση η **συνολική Δημόσια Δαπάνη της πρόσκλησης ανέρχεται σε 3.400.000€**. Ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης κατανεμήθηκε ανά κατηγορία φορέων

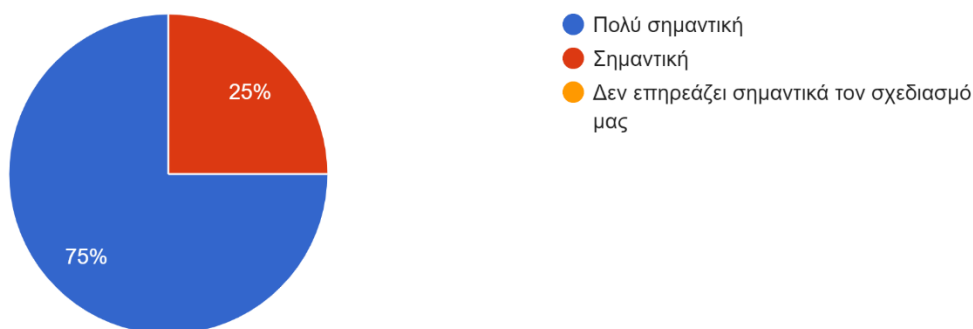
Κ.ΑΛ.Ο ως εξής: α) **50%** για τις υπό σύσταση Κ.ΑΛ.Ο και β) **50%** για τις υφιστάμενες Κ.ΑΛ.Ο. Επίσης, προβλέφθηκε ειδική κατανομή προϋπολογισμού: ΒΑΑ ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ: **250.000 €**.

Ο επιλέξιμος συνολικός προϋπολογισμός κάθε επενδυτικής πρότασης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης ανήλθε έως **100.000€**. Ο ελάχιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης κάθε επενδυτικής πρότασης είναι **30.000€**.

Ως δυνητικοί δικαιούχοι ήταν οι υφιστάμενοι ή υπό σύσταση φορείς Κ.ΑΛ.Ο. που έχουν ως έδρα την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Ως υπό σύσταση φορείς χαρακτηρίζονται όσοι φορείς έχουν υποβάλλει αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. Ως υφιστάμενοι φορείς Κ.ΑΛ.Ο. χαρακτηρίζονταν όσοι φορείς λειτουργούν νομίμως με τη μορφή του Φορέα Κοινωνικής Οικονομίας σύμφωνα με το Ν.4430/2016 (ΦΕΚ 205/Α'/2016), άρθρο 3, παρ. 1 (ΦΕΚ 205/Α'/2016) και διαθέτουν πιστοποιητικό μέλους για το τελευταίο έτος από το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στην ερώτηση 13. «*Η πρόταση -επιχειρηματικό σχέδιο που καταθέσατε στο πλαίσιο της Προκήρυξης δράσης 9.ν.1.1-α «Στήριξη υφιστάμενων και υπό σύσταση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) στη Δυτική Ελλάδα» και κυρίως η εφαρμογή της πόσο σημαντική κρίνεται για την λειτουργία και τον σχεδιασμό σας τα επόμενα 2 χρόνια;*», το 75% των ερωτηθέντων κρίνει πολύ σημαντική την πρόταση ενώ το 25% την κρίνει σημαντική (Σχήμα 14). Συνεπώς **όλοι οι ερωτηθέντες** κρίνουν ως **κομβική** τη συμβολή της πρότασης-επενδυτικού σχεδίου στη λειτουργία και τον σχεδιασμό των κοινωνικών επιχειρήσεων για την επόμενη διετία.

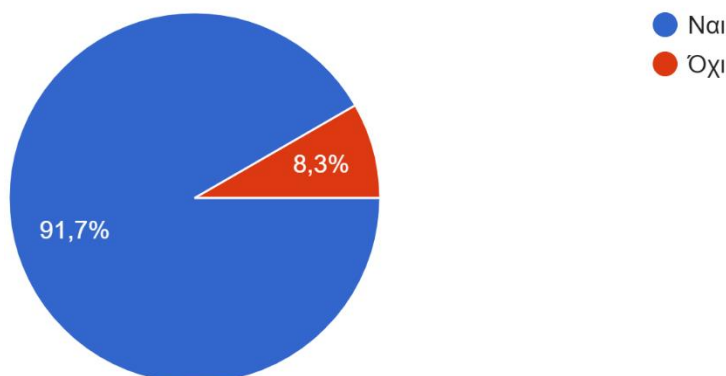
Σχήμα 14 Ανάγκες της επιχείρησης για την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδιασμού, για την επόμενη διετία

Σε ερώτηση για το ύψος του εγκριθέντος προϋπολογισμού της πρότασης, το 58,3% των ερωτηθέντων απάντησε ότι ήταν μεταξύ 70.000,00 - 100.000,00 € (μέγιστο ποσό επιλέξιμου προϋπολογισμού) ενώ ο μέσος όρος ήταν 75.500 €. Συνεπώς οι κοινωνικές επιχειρήσεις, στην πλειοψηφία τους, υπέβαλλαν προτάσεις-επενδυτικά σχέδια υψηλού προϋπολογισμού, υποδηλώνοντας ότι αφενός έχουν ολοκληρωμένα επενδυτικά πλάνα για το επόμενο διάστημα και αφετέρου ότι θεωρούν κομβικό το ρόλο της δράσης 9.ν.1.1-α «Στήριξη υφιστάμενων και υπό σύσταση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) στη Δυτική Ελλάδα» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2014-2020».

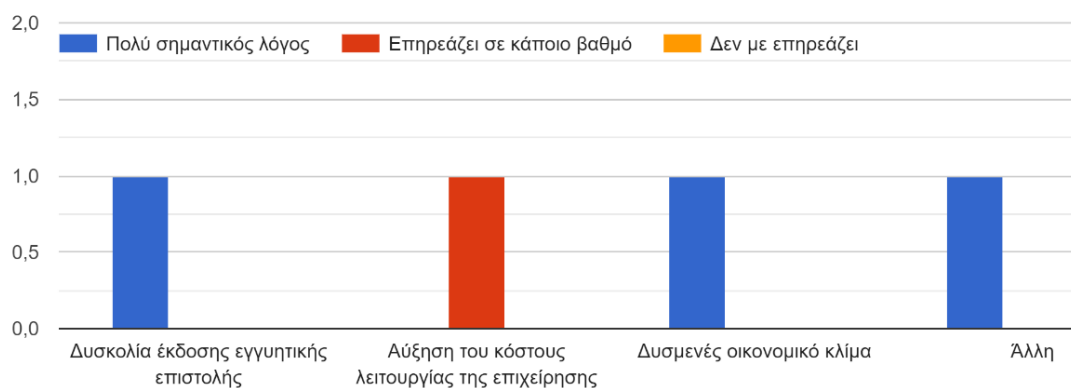
Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (91,7%) στην ερώτηση 15 «Έχετε την πρόθεση να υλοποιήσετε την πρόταση που σας εγκρίθηκε σύμφωνα με τα στοιχεία της σχετικής έγκρισης;», απάντησαν ότι προτίθενται να υλοποιήσουν τις εγκριθείσες προτάσεις σύμφωνα με τα στοιχεία της σχετικής έγκρισης (Σχήμα 15).

Σχήμα 15 Πρόθεση υλοποίησης εγκριθείσας πρότασης σύμφωνα με τη σχετική έγκριση

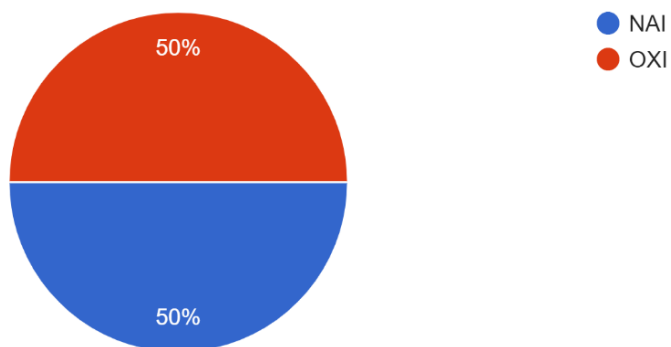

Οι βασικότεροι λόγοι που εμποδίζουν την υλοποίηση της πρότασης, σύμφωνα με τους ερωτηθέντες, είναι η δυσκολία έκδοσης εγγυητικής επιστολής και το γενικότερο δυσμενές οικονομικό κλίμα ενώ αναφέρθηκε και η αύξηση κόστους λειτουργίας της επιχείρησης.

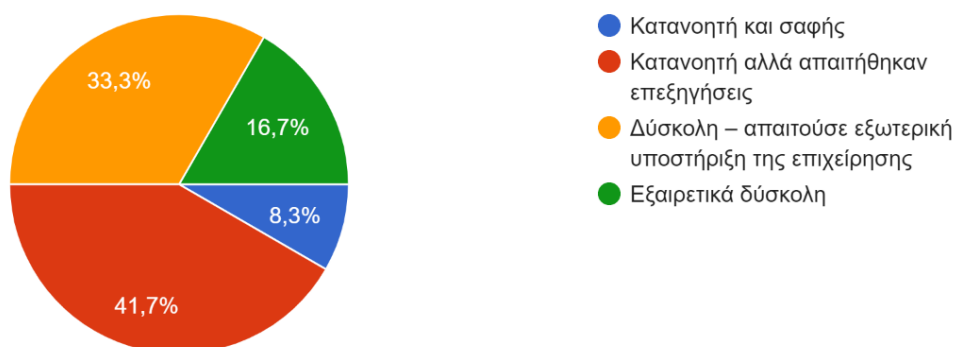
Σχήμα 16 Λόγοι μη υλοποίησης εγκριθείσας πρότασης

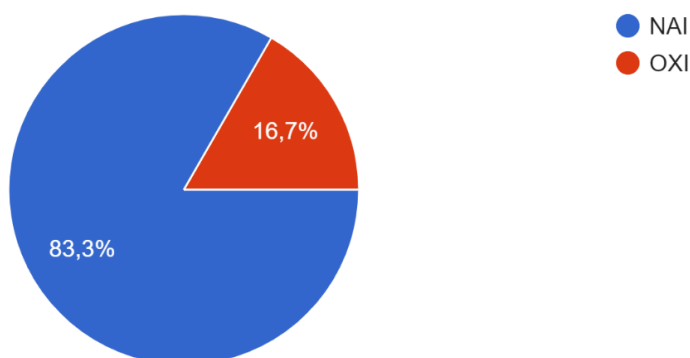
Η έκδοση εγγυητικής επιστολής φαίνεται ότι αποτελεί κρίσιμο ανασταλτικό παράγοντα ενώ μόλις το 50% των ερωτηθέντων βρήκαν τελικά λύση στο πρόβλημα (Σχήμα 17).

Σχήμα 17 Έχετε βρει λύση στο θέμα της έκδοσης εγγυητικής επιστολής;

Στο ερώτημα περί δυσκολίας υποβολής των προτάσεων, το 50% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η διαδικασία ήταν κατανοητή, αν και απαιτούσε επεξηγήσεις ενώ το υπόλοιπο 50% απάντησε ότι η διαδικασία ήταν δύσκολη - μάλιστα το 16,7% αυτών την χαρακτήρισε εξαιρετικά δύσκολη. (Σχήμα 18).

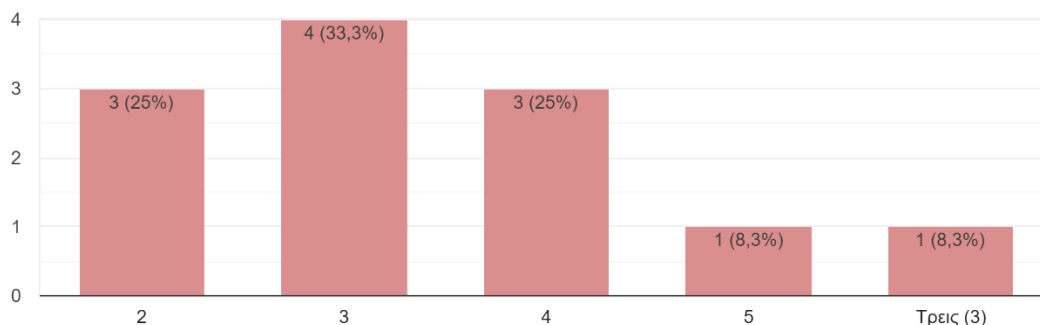
Σχήμα 18 Πώς κρίνετε την διαδικασία υποβολής προτάσεων στη συγκεκριμένη προκήρυξη;

Μάλιστα το 83,3% των ερωτηθέντων απάντησε ότι χρειάστηκε να αναζητήσει εξωτερική βοήθεια-υποστήριξη προκειμένου να υποβάλλει την πρόταση. Αυτό αποτελεί ένα σημείο προβληματισμού διότι ίσως υποδηλώνει ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις έχουν έλλειμα κουλτούρας χρήσης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Σχήμα 19 Απευθυνθήκατε σε εξωτερική βοήθεια-υποστήριξη προκειμένου να υποβάλλετε την πρόταση;

Στην ερώτηση 20 «Πόσες θέσεις εργασίας προβλέπεται να δημιουργηθούν/επιδοτηθούν στην επιχείρησή σας, στο πλαίσιο του επιχειρηματικού σχεδίου; (Δώστε αριθμό)», όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι το επιχειρηματικό σχέδιο οδηγεί σε νέες θέσεις εργασίας (κατά μέσο όρο περίπου 3 νέες θέσεις εργασίας).

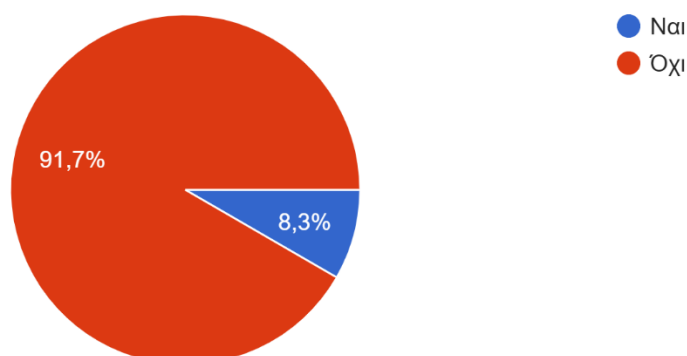
Σχήμα 20 Θέσεις εργασίας που προβλέπεται να δημιουργηθούν/επιδοτηθούν στο πλαίσιο του επιχειρηματικού σχεδίου

Στην ερώτηση 21 «Με βάση την απάντησή σας στην προηγούμενη ερώτηση, ποιες επαγγελματικές ειδικότητες αφορούν αυτές οι νέες θέσεις, πόσες θέσεις αφορούν και ποιο είναι το απαιτούμενο εκπαιδευτικό επίπεδο[1]; Απαιτείται, ή όχι, η ύπαρξη προυπηρεσίας[2];», το 58% των ερωτηθέντων απάντησε ότι για τις επαγγελματικές ειδικότητες που αφορούν οι νέες θέσεις εργασίας, η Πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ΑΕΙ, Κολέγια) είναι απαιτούμενη ενώ μόλις το 8% απάντησε ότι είναι απαιτούμενη η μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Να σημειωθεί ότι το 25% των θέσεων εργασίας δεν απαιτεί καμία τυπική εκπαίδευση και το ίδιο ποσοστό (25%) απαιτεί μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση. Να σημειωθεί ότι σχεδόν 9 στις 10 επιχειρήσεις δεν ζητούν προϋπηρεσία για τις νέες θέσεις εργασίας.

Στην ερώτηση 22 «Αν δεν λαμβάνατε την σχετική έγκριση από το πρόγραμμα θα προχωρούσατε στη δημιουργία των ανωτέρω νέων θέσεων εργασίας;», η συντριπτική πλειοψηφία (91,7%) απάντησε αρνητικά (Σχήμα 21).

Σχήμα 21 Αν δεν λαμβάνατε την σχετική έγκριση από το πρόγραμμα θα προχωρούσατε στη δημιουργία των ανωτέρω νέων θέσεων εργασίας;

Εκπαίδευση προσωπικού

Η εκπαίδευση του προσωπικού διαφαίνεται ότι δεν κατέχει υψηλή θέση ως ανάγκη για την επίτευξη των στόχων του επιχειρηματικού σχεδιασμού των ερωτηθέντων κοινωνικών επιχειρήσεων, καθώς το 50%, περίπου, την αξιολόγησε μέτρια έως καθόλου (Πίνακας 18).

Πίνακας 18 Ανάγκες σε εκπαίδευση προσωπικού

	Αριθμός	%
Καθόλου (1)	3	25,00%
Χαμηλή (2)	3	25,00%
Μέτρια (3)	3	25,00%
Υψηλή (4)	3	25,00%
Πολύ Υψηλή (5)		
ΔΞ/ΔΑ		
Σύνολο	12	

Ενίσχυση της εξωστρέφειας της επιχείρησης

Επιπροσθέτως, οι φορείς ΚΑΛΟ κλήθηκαν να εκτιμήσουν τις ανάγκες τους για εξωστρέφεια, γεγονός το οποίο σχετίζεται και με τη συμβουλευτική υποστήριξη σε θέματα branding, marketing κλπ. Με βάση τα ευρήματα, προκύπτει **ότι 8 στους 10 Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας θεωρούν την ενίσχυση της εξωστρέφειας εξαιρετικά σημαντική.**

Πίνακας 19 Ενίσχυση της εξωστρέφειας της επιχείρησης

	Αριθμός	%
Καθόλου (1)		
Χαμηλή (2)	1	8,33%
Μέτρια (3)	3	25,00%
Υψηλή (4)	3	25,00%
Πολύ Υψηλή (5)	4	33,33%
ΔΞ/ΔΑ	1	8,33%
Σύνολο	12	

Παροχή συμβουλών σε θέματα ανάπτυξης και βελτίωσης προϊόντων ή υπηρεσιών

Η ανάπτυξη και η βελτίωση των προϊόντων ή υπηρεσιών θεωρείται κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, ωστόσο είναι ένα πεδίο το οποίο απαιτεί την παροχή εξωτερικής τεχνογνωσίας σε πλείστες περιπτώσεις.

Οι φορείς ρωτήθηκαν ως προς τις ανάγκες τους για ανάπτυξη νέων προϊόντων ή υπηρεσιών προκειμένου να αναπτυχθούν περαιτέρω. Οι απαντήσεις τους καταγράφονται στον κατωτέρω πίνακα (Πίνακας 20):

Πίνακας 20 Παροχή συμβουλών σε θέματα ανάπτυξης βελτίωσης προϊόντων ή υπηρεσιών

	Αριθμός	%
Καθόλου (1)		
Χαμηλή (2)	2	16,67%
Μέτρια (3)	1	8,33%
Υψηλή (4)	2	16,67%
Πολύ Υψηλή (5)	6	50,00%
ΔΞ/ΔΑ	1	8,33%
Σύνολο	12	

Με βάση τις απαντήσεις προκύπτει ότι το **25% των κοινωνικών επιχειρήσεων** – Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας **χρειάζονται υποστήριξη ως προς την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών**, γεγονός που απαιτεί εξωτερική υποστήριξη και τεχνογνωσία δεδομένου ότι οι υπηρεσίες αυτές δύσκολα αναπτύσσονται δίχως συμβουλευτική υποστήριξη.

5.3 Θέσεις εργασίας

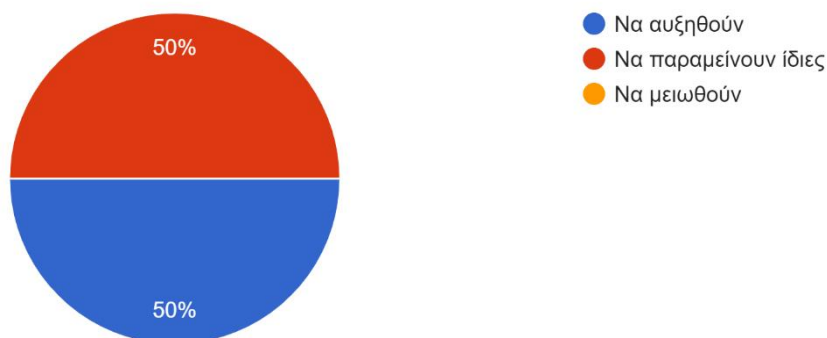
Σε συνέχεια των παραπάνω, η έρευνα προχώρησε στην εξέταση του προφίλ των απασχολούμενων στους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

5.3.1 Βαθμός αξιοποίησης ΔΥΠΑ για πρόσληψη προσωπικού

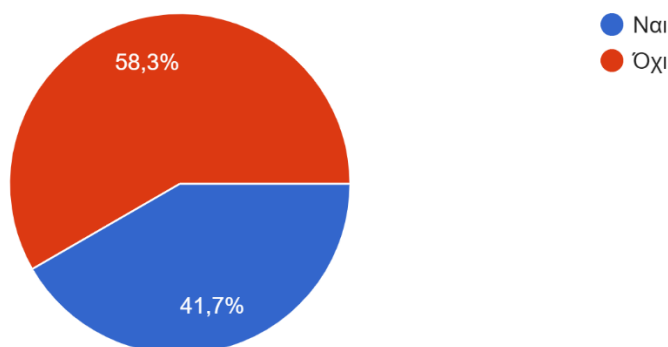
Τα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης της ΔΥΠΑ (Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, πρώην ΟΑΕΔ) συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της αύξησης της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού και, παράλληλα, μέσω της άμβλυνσης της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια. Κατά βάση, τα προγράμματα αυτά επιδοτούν το μεγαλύτερο μέρος του μισθολογικού κόστους των ανέργων που θα προσλάβουν οι επιχειρήσεις για τουλάχιστον 12 μήνες, με υποχρέωση πρόσθετης απασχόλησης με ίδιους πόρους από την επιχείρηση για διάστημα που ορίζεται από την κάθε προκήρυξη της ΔΥΠΑ.

Στην ερώτηση 27 ερωτήθηκαν οι επιχειρήσεις αν οι θέσεις εργασίας αναμένεται να αυξηθούν, να μειωθούν ή να παραμείνουν ίδιες, συγκριτικά με το έτος 2022, το 50% απάντησε ότι θα αυξηθούν και το υπόλοιπο 50% ότι θα παραμείνουν ίδιες.

Σχήμα 22 Το 2023, οι θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας αναμένεται να αυξηθούν, να μειωθούν ή να παραμείνουν ίδιες συγκριτικά με το έτος 2022;

Στην ερώτηση 28 εξετάστηκε κατά πόσο οι κοινωνικές επιχειρήσεις έχουν αξιοποιήσει τέτοιου είδους προγράμματα (ερώτηση 28: «Έχετε αξιοποιήσει κατά καιρούς προγράμματα επιδότησης προσλήψεων του ΟΑΕΔ για να προσλάβετε προσωπικό;»)

Σχήμα 23 Βαθμός αξιοποίησης προγραμμάτων ΔΥΠΑ για πρόσληψη προσωπικού**Πίνακας 21** Βαθμός αξιοποίησης προγραμμάτων ΔΥΠΑ για πρόσληψη προσωπικού

	Αριθμός	%
Ναι	5	41,7%
Όχι	7	58,3%
Σύνολο	38	

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων (58,3%) δεν έχουν αξιοποιήσει σχετικά προγράμματα, γεγονός που δείχνει ότι στερούνται ενός σημαντικού χρηματοδοτικού εργαλείου για την ενίσχυση της απασχόλησης σε αυτές. Το εύρημα αυτό καταδεικνύει τη σημαντικότητα οι φορείς ΚΑΛΟ να ενημερωθούν από την ΔΥΠΑ για τους όρους και τα οφέλη αξιοποίησης τέτοιου είδους προγραμμάτων.

Από τις επιχειρήσεις που απάντησαν ότι αξιοποίησαν σχετικά προγράμματα για την πρόσληψη προσωπικού, το 40% απάντησαν ότι ήταν ικανοποιημένοι από το σχετικό πρόγραμμα επιδότησης και το ανθρώπινο δυναμικό που δέχτηκαν και το υπόλοιπο 60% απάντησαν αρνητικά, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις δεν έχουν πειστεί την αποτελεσματικότητα αυτών των προγραμμάτων.

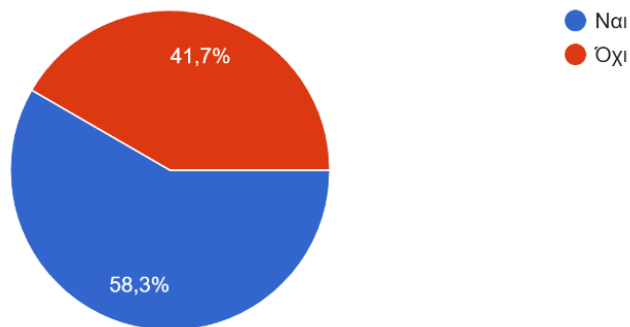
Τα Προγράμματα Δημιουργίας Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ), με βάση το νέο μοντέλο υλοποίησης, τα επόμενα έτη θα εξειδικεύονται σύμφωνα με τις τομεακές και περιφερειακές ανάγκες και τις επιμέρους ομάδες στόχους (άνεργοι, γυναίκες, μακροχρόνια άνεργοι, πτυχιούχοι, κλπ). Ενδεικτικά θα περιλαμβάνονται: α) Πρόγραμμα απασχόλησης για την ένταξη και επανένταξη στην αγορά εργασίας, με έμφαση στους μακροχρόνια ανέργους και τους ανενεργούς β) Πρόγραμμα απασχόλησης για άνεργες γυναίκες σε νέες θέσεις εργασίας, γ) Προγράμματα νέων θέσεων εργασίας για την καταπολέμηση της ανεργίας σε περιοχές - θύλακες υψηλής ανεργίας. Πηγή χρηματοδότησης τους θα είναι το Τομεακό Πρόγραμμα ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027».

5.3.2 Πρόβλεψη για νέες θέσεις εργασίας

Οι επισημάνσεις για την αξιοποίηση των **Προγραμμάτων Δημιουργίας Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ)** από τους **Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας** που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο εδάφιο, αποκτούν ιδιαίτερη σημασία με βάση το παρακάτω εύρημα το οποίο δείχνει μια δυναμική ως προς τις προοπτικές απασχόλησης στην κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Στην ερώτηση 30 «Υπάρχουν αυτή τη στιγμή κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας για τις οποίες σχεδιάζετε να κάνετε προσλήψεις;», το 58,3% των ερωτηθέντων φορέων ΚΑΛΟ απάντησε ότι η επιχείρησή τους διαθέτει κενές θέσεις εργασίας για τις οποίες σχεδιάζει να προβεί σε προσλήψεις το επόμενο διάστημα, εκ των οποίων το 72% απάντησε ότι έχει πρόθεση να χρησιμοποιήσει την Δημόσια Υπηρεσία Απασχόληση (πρώην ΟΑΕΔ - νυν ΔΥΠΑ βάση του Ν 4921/2022) για την κάλυψη των θέσεων αυτών με υπόδειξη ανέργων και μέσω επιδοτούμενων προγραμμάτων πρόσληψης.

Σχήμα 24 Πρόβλεψη για νέες θέσεις εργασίας

Οι δράσεις επιδοτούμενης απασχόλησης της ΔΥΠΑ (Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, πρώην ΟΑΕΔ) συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της αύξησης της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού και, παράλληλα, μέσω της άμβλυνσης της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια.²

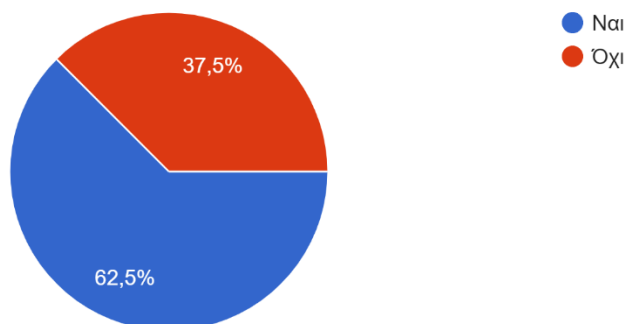
5.3.3 Βαθμός αξιοποίησης ΔΥΠΑ για αναζήτηση προσωπικού

Όπως διαπιστώθηκε στην ενότητα 5.3.1, η πλειονότητα των φορέων (58,3%) δεν έχουν, μέχρι σήμερα, αξιοποιήσει προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης της ΔΥΠΑ. Στην ερώτηση 31, οι κοινωνικές επιχειρήσεις που απάντησαν ότι διαθέτουν κενές θέσεις εργασίας

² Κατά βάση, τα προγράμματα αυτά επιδοτούν το μεγαλύτερο μέρος του μισθολογικού κόστους των ανέργων που θα προσλάβουν οι επιχειρήσεις για τουλάχιστον 12 μήνες, με υποχρέωση πρόσθετης απασχόλησης με ίδιους πόρους από την επιχείρηση για διάστημα που ορίζεται από την κάθε προκήρυξη της ΔΥΠΑ.

(ερώτηση 30) ερωτήθηκαν για το εάν σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν τέτοιου είδους προγράμματα για την πλήρωση αυτών(ερώτηση 31 «Εάν στην Ερώτηση 30 απαντήσατε «ΝΑΙ», σκοπεύετε να αξιοποιήσετε τον ΟΑΕΔ μέσω επιδότησης για την αναζήτηση προσωπικού στις ειδικότητες αυτές;»).

Σχήμα 25 Αξιοποίηση ΟΑΕΔ μέσω επιδότησης για την αναζήτηση προσωπικού

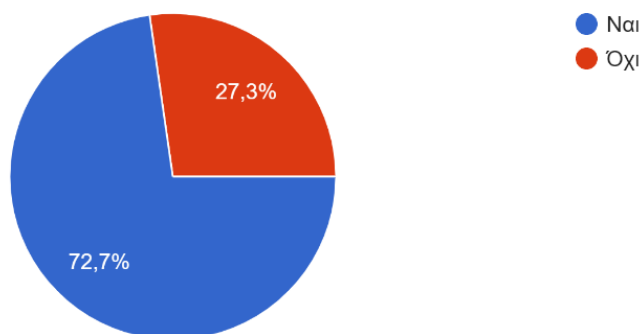

Το 62,5% των ερωτηθέντων σκοπεύει να αξιοποιήσει την επιδότηση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης για την πρόσληψη προσωπικού.

Το 72% δηλώνει ότι **σε περίπτωση που δεν λάβουν επιδότηση από την ΔΥΠΑ** θα επηρεαστεί αρνητικά η προοπτική προσλήψεων από την επιχείρησή τους, γεγονός που καταδεικνύει ότι τα προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης (Νέες θέσεις Εργασίας, Προγράμματα Προεργασίας, Προγράμματα Απόκτησης Επαγγελματικής Εμπειρίας) συνιστούν κρίσιμο παράγοντα για την αύξηση της απασχόλησης στους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Στην έκθεση έτους 2021 επίσης ήταν υψηλό το ποσοστό των επιχειρήσεων που είχαν δηλώσει ότι δίχως την λήψη της επιδότησης θα επηρεάζονταν η πολιτική προσλήψεων 65%).

Σχήμα 26 Αξιοποίηση ΟΑΕΔ μέσω επιδότησης για την αναζήτηση προσωπικού

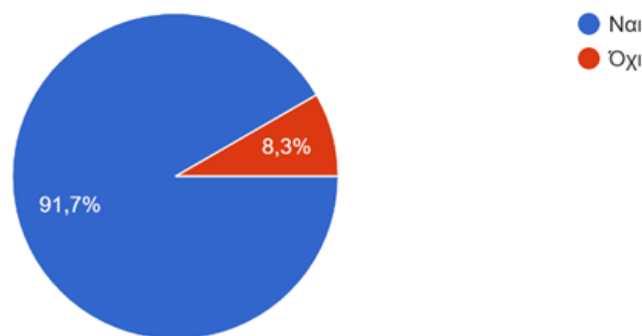
5.3.4 Βαθμός ενδιαφέροντος για παροχή θέσεων πρακτικής

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 περιλαμβάνονται αρκετές σχετικές δράσεις για την αρχική πρόσβαση στην αγορά εργασίας των νέων έως 29 ετών υπάρχουν τα προγράμματα της πρακτική άσκησης και της μαθητείας τα οποία σε μεγάλο βαθμό εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας αλλά και την ΔΥΠΑ (Μαθητεία). όπως:

- Πρόγραμμα μάθησης στην εκπαιδευτική δομή και μάθησης σε εργασιακό χώρο/πρακτικής άσκησης στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ) της ΔΥΠΑ και στις Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ).
- Πρόγραμμα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης και πρακτικής άσκησης ή μαθητείας στα ΙΕΚ.
- Πρόγραμμα εργαστηριακών μαθημάτων και μάθησης σε εργασιακό χώρο στο Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη Μαθητείας.
- Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

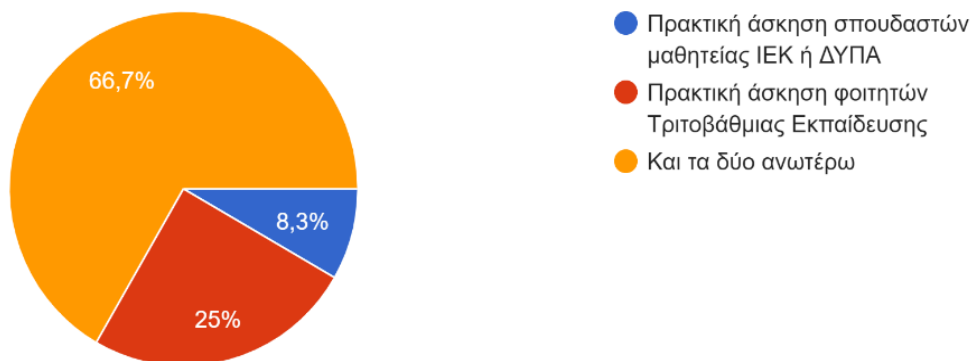
Στους συμμετέχοντες στην έρευνα φορείς ΚΑΛΟ τέθηκε το θέμα αν η επιχείρησή τους το επόμενο έτος είναι σε θέση να παρέχει θέσεις πρακτικής άσκησης σε νέους κάτω των 29 ετών (ερώτηση 33 «*Η επιχείρησή σας το επόμενο έτος είναι σε θέση να παρέχει θέσεις πρακτικής άσκησης σε νέους κάτω των 29 ετών;*»).

Σχήμα 27 Παροχή θέσεων πρακτικής άσκησης σε νέους κάτω των 29 ετών

Οι απαντήσεις είναι άκρως ενθαρρυντικές ως προς την προώθηση του θεσμού της μαθητείας και της πρακτικής άσκησης, οι οποίες αναμένεται να συμβάλλουν στην διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας νέων κάτω των 29 ετών, καθώς το 91,7% περίπου των κοινωνικών επιχειρήσεων δηλώνει ενδιαφέρον να διαθέσει θέσεις για πρακτική άσκηση φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ή ακόμα και για πρακτική άσκηση σπουδαστών μαθητείας ΙΕΚ/ΔΥΠΑ, χωρίς να εμφανίζεται ιδιαίτερη προτίμηση ανάμεσα στις δύο κατηγορίες (βλέπε Σχήμα 19).

Σχήμα 28 Παροχή θέσεων πρακτικής άσκησης σε νέους κάτω των 29 ετών (μαθητεία, τριτοβάθμια εκπαίδευση)

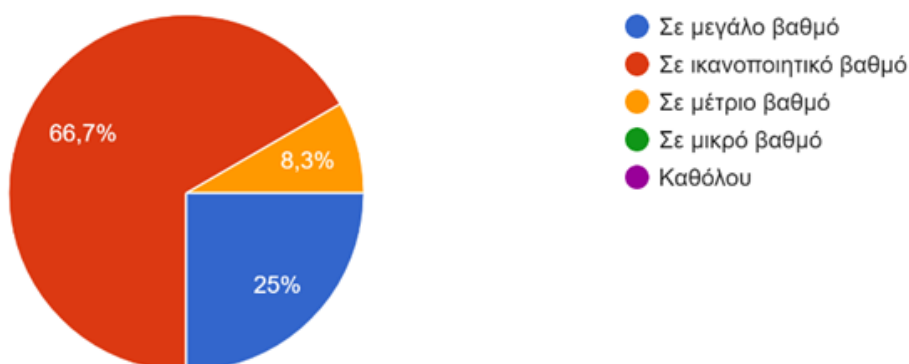
5.4 Εκπαίδευση – βελτίωση δεξιοτήτων προσωπικού

5.4.1 Βαθμός ύπαρξης απαιτούμενων δεξιοτήτων προσωπικού

Στην ερώτηση 35 οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας ρωτήθηκαν σε ποιο βαθμό εκτιμούν ότι το προσωπικό της επιχείρησής τους διαθέτει την απαιτούμενη εκπαίδευση/δεξιότητες έτσι ώστε να είναι ανταγωνιστικοί σε σχέση με τον ευρύτερο ανταγωνισμό που αντιμετωπίζουν.

Από τα στοιχεία που αναλύθηκαν προκύπτει ότι για το σύνολο σχεδόν των φορέων ΚΑΛΟ της Δυτικής Ελλάδας (66,7%) το προσωπικό τους σε ικανοποιητικό βαθμό διαθέτει την απαιτούμενη εκπαίδευση/δεξιότητες σε ικανοποιητικό ή μεγάλο βαθμό σε σχέση με τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελέσει, ώστε να καταστούν ανταγωνιστικές στο ευρύτερο περιβάλλον που δραστηριοποιούνται.

Σχήμα 29 Κατοχή απαιτούμενης εκπαίδευσης/δεξιοτήτων από το προσωπικό

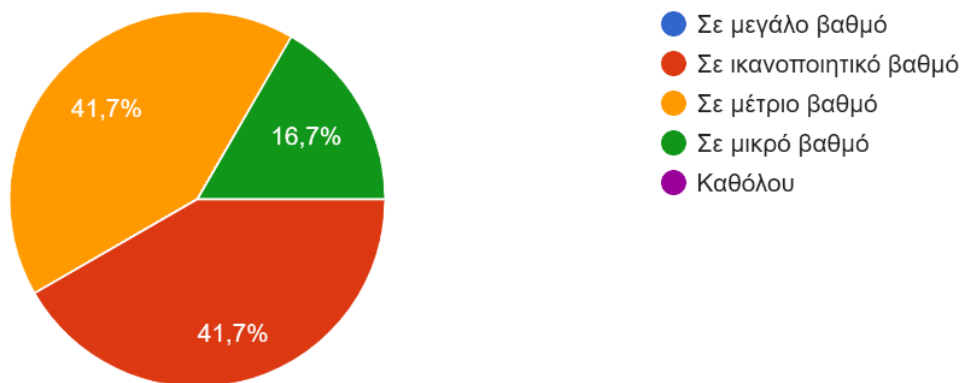

5.4.2 Βαθμός ύπαρξης απαιτούμενων ψηφιακών δεξιοτήτων προσωπικού

Στην ερώτηση 36 οι φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας ρωτήθηκαν σε ποιο βαθμό εκτιμούν ότι το προσωπικό της επιχείρησής τους διαθέτει τις απαιτούμενες ψηφιακές δεξιότητες έτσι ώστε να είναι ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας.

Η σημασία των ψηφιακών δεξιοτήτων σχετίζεται και με την έμφαση της ΕΕ στις νέες επαγγελματικές δεξιότητες (New Skills Agenda – Μελέτες CEDEFOP) και κυρίως την **Εθνική Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας (2022)**, που εκπόνησε η ΔΥΠΑ, **οι ψηφιακές δεξιότητες³ θεωρούνται βασικός άξονας για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τα επόμενα έτη.**

Σχήμα 30 Κατοχή απαιτούμενων ψηφιακών δεξιοτήτων από το προσωπικό

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι **το 57,5% των φορέων ΚΑΛΟ της Δυτικής Ελλάδας θεωρεί ότι το προσωπικό τους δεν διαθέτει τις απαιτούμενες ψηφιακές δεξιότητες σε, έτσι ώστε να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες της αγοράς.** Το ποσοστό των ερωτώμενων εκτιμά ότι το προσωπικό των ΚΑΛΟ διαθέτει επαρκείς ψηφιακές δεξιότητες σε **ικανοποιητικό βαθμό ανέρχεται σε 41,7%**. Η τιμή αυτή εναρμονίζεται με το εύρημα της Έκθεσης DESI 2022 σύμφωνα με το οποίο για το σύνολο της χώρας το ποσοστό των ατόμων με ψηφιακές δεξιότητες άνω του βασικού επιπέδου είναι μόλις 32%, το οποίο υπολείπεται αρκετά του μέσου όρου της ΕΕ που είναι στο 57%.

³ Οι ψηφιακές δεξιότητες ενδεικτικά αφορούν θέματα όπως: Ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου, Αξιολόγηση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου, Δημιουργική χρήση ψηφιακών τεχνολογιών, Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου, Διαχείριση ψηφιακής ταυτότητας, Διερεύνηση, αναζήτηση και φιλτράρισμα δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου, Εντοπισμός ελλείψεων όσον αφορά την ψηφιακή ικανότητα, Επικοινωνία μέσω ψηφιακών τεχνολογιών, Επίλυση τεχνικών προβλημάτων, Κοινοποίηση δεδομένων μέσω ψηφιακών τεχνολογιών, Προσαρμογή και ενσωμάτωση ψηφιακού περιεχομένου, Προσδιορισμός τεχνολογικών αναγκών, Προστασία συσκευών ΤΠΕ, Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, Συμμετοχή στα κοινά μέσω ψηφιακών τεχνολογιών, Συνεργασία μέσω ψηφιακών τεχνολογιών, Χρήση κανόνων του κώδικα δεοντολογικής συμπεριφοράς στο διαδίκτυο

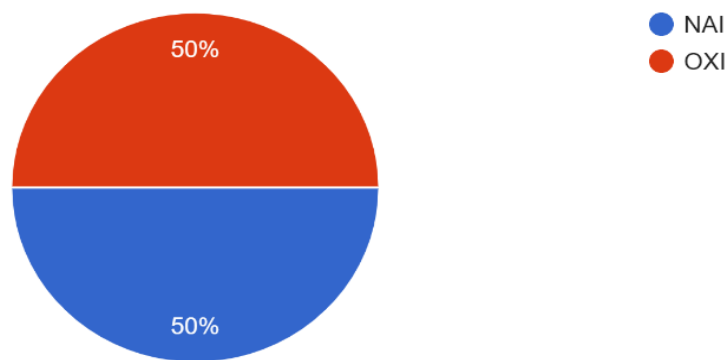
Η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού με ψηφιακές δεξιότητες είναι κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων τα επόμενα έτη για αυτό και οι πόροι που θα διατεθούν για αυτόν τον σκοπό θα είναι υψηλοί σε όλη την χώρα, μεταξύ αυτών και στην Δυτική Ελλάδα.

Οι συγχρηματοδοτούμενες δράσεις απασχόλησης και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης θα περιλαμβάνουν προγράμματα απόκτησης ψηφιακών δεξιοτήτων και θα υλοποιούνται βάσει της **Εθνικής Στρατηγικής Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης ΕΠΑ (2022)**, της **Εθνικής Στρατηγικής για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας (2022)**, το **Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας (2022-2024)**, καθώς και την **Εθνική Συμμαχία για τις Ψηφιακές Δεξιότητες και την Απασχόληση**.

5.4.3 Θέματα εκπαίδευσης προσωπικού

Στην έρευνα πεδίου τέθηκε το ερώτημα στους φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας αν «*Μέχρι σήμερα η επιχείρησή σας έχει υλοποιήσει προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού*» από το οποίο προκύπτει ότι το 50% των φορέων ΚΑΛΟ δεν έχουν εκτελέσει προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης του προσωπικού τους, εύρημα το οποίο προκαλεί προβληματισμό, αλλά συνδέεται και με τις συνολικές κακές επιδόσεις της χώρας στα θέματα Δια Βίου Μάθησης του πληθυσμού, κάτι το οποίο χρήζει, απαραίτητως, βελτίωσης.

Σχήμα 31 Υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού

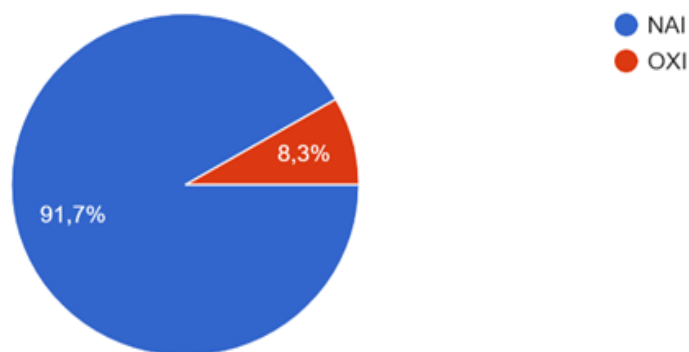
Με βάση το παραπάνω εύρημα, συνιστάται τόσο οι φορείς όσο και οι εργαζόμενοι των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας της Δυτικής Ελλάδας, να ενημερωθούν για τις ευκαιρίες δια βίου μάθησης που υπάρχουν πλέον όπως :

- Το πρόγραμμα αναβάθμισης δεξιοτήτων 150.000 εργαζόμενων «Πάω Μπροστά» που υλοποιείται από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), προσφέρεται επιδοτούμενη κατάρτιση σε **150.000 εργαζόμενους** του ιδιωτικού τομέα, η οποία οδηγεί σε απόκτηση ψηφιακών και «πράσινων» γνώσεων και δεξιοτήτων και αντίστοιχη πιστοποίηση μέσω ανεξάρτητων φορέων πιστοποίησης.

- Τις νέες δυνατότητες κατάρτισης που θα παρέχονται στους εργαζόμενους όλων των κλάσεων πλέον από τους **Ατομικούς Λογαριασμούς Δεξιοτήτων⁴ που θεσπίστηκαν με το νόμο 4921/2022 «Δουλειές ξανά»** οι οποίοι θα αποτελούν ένα ψηφιακό εργαλείο κάθε εκπαιδευόμενου, για την καταγραφή τόσο των υφιστάμενων δεξιοτήτων του όσο και εκείνων που θα αποκτά εφεξής από τα προγράμματα κατάρτισης και αναβάθμισης δεξιοτήτων στα οποία θα συμμετέχει.

Στην ερώτηση 38 «Μέσα στο επόμενο έτος σκοπεύετε να υλοποιήσετε προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού;» οι απαντήσεις είναι θετικές, καθώς το 91,7% των φορέων ΚΑΛΟ δήλωσαν ότι σκοπεύουν να υλοποιήσουν σχετικά προγράμματα εκπαίδευσης/κατάρτισης του προσωπικού τους, εύρημα που δείχνει ότι στην πλειοψηφία τους οι φορείς ΚΑΛΟ έχουν αντιληφθεί ότι οι ραγδαίες τεχνολογικές μεταβολές, η επιτάχυνση της ψηφιοποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων και ο ολοένα εντεινόμενος ανταγωνισμός που επικρατεί δημιουργούν την επιτακτική ανάγκη ενίσχυσης του προσωπικού τους με νέες δεξιότητες μέσα από προγράμματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.

Σχήμα 32 Υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού στο επόμενο έτος

Αναφορικά με την πηγή χρηματοδότησης των προγραμμάτων εκπαίδευσης/κατάρτισης προσωπικού (ερώτηση 39 «Αν απαντήσατε «Ναι» σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες θα εντάσσονται: i. Επιδοτούμενα (π.χ. μέσω ΕΣΠΑ, ΟΑΕΔ), ii. Αυτοχρηματοδοτούμενα (ίδιοι πόροι), iii Συνδυασμός των ανωτέρω») μόνο το 9,1% των επιχειρήσεων φαίνονται πρόθυμες να αναλάβουν εξ' ολοκλήρου το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού τους, καθώς το 54,5% αυτών προτιμούν να ενταχθούν σε κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα επιμόρφωσης

⁴ Σύμφωνα με την πρόσφατη Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ 69943 - ΦΕΚ 3943 Β', 25-7-2022) ο κάθε ενδιαφερόμενος θα έχει πρόσβαση σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που θα χορηγηθούν μέσω των Ατομικών Λογαριασμών Δεξιοτήτων σε δικαιούχους ανέργους και εργαζόμενους, ύψους 1.500 ευρώ κατ' ανώτατο όριο σε ετήσια βάση.

προσωπικού είτε προτιμούν συνδυασμό των δύο παραπάνω τρόπων χρηματοδότησης (36,4%).

Σχήμα 33 Κατηγορίες προγραμμάτων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού

Θέματα εκπαίδευσης προσωπικού σε ψηφιακές δεξιότητες

Η πανδημία Covid-19 ανέδειξε τη σχετική υστέρηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας στις ψηφιακές δεξιότητες. Με βάση το Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), για το 2022, η Ελλάδα κατατάσσεται 25^η στο σύνολο των 27 κρατών μελών της ΕΕ. Μεταξύ άλλων, καταγράφεται μέτριο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων του πληθυσμού, χαμηλή επίδοση στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις, ενώ σε ότι αφορά την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση η Ελλάδα κατατάσσεται πολύ χαμηλά, και συγκεκριμένα στην 26^η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ.

Στην ερώτηση 40 «Με βάση και την εμπειρία της πανδημίας σε ποια από τα κατωτέρω θεματικά αντικείμενα θα επιλέγατε να παρέχετε εκπαίδευση στο προσωπικό σας;» το 41,7% επιλέγει σε «Εξειδικευμένες ψηφιακές ικανότητες (27,8%)» οι οποίες κατατάσσονται πρώτες σε επίπεδο επιλογής των θεματικών αντικειμένων. Δεύτερες σε επίπεδο επιλογής κατατάσσονται οι βασικές ψηφιακές ικανότητες- Εφαρμογές Γραφείου (33,3%) ενώ επίσης «Θέματα διαδικτύου και ηλεκτρονικού εμπορίου» επιλέγει το 16,7%. Προβληματισμό αποτελεί ότι δεν επιλέγονται «Θέματα σχετικά με την αποδοτική τηλεργασία και την συνεργασία ομάδων από απόσταση» και οι «Ξένες Γλώσσες».

Σχήμα 34 Θεματικά αντικείμενα εκπαίδευσης του προσωπικού

Συνθετική Προσέγγιση των αναγκών και Προτάσεις

Η στρατηγική της Περιφέρειας για την ανάπτυξη του τομέα της **Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας** πρέπει να περιλαμβάνει μια πολυσύνθετη αναπτυξιακή στρατηγική η οποία για να επιτύχει και να μετατρέψει τις αναπτυξιακές ευκαιρίες σε απτά αποτελέσματα απαιτεί την προσαρμογή της στα δεδομένα του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας. Η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα αποτελεί ένα αναπτυξιακό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, ωστόσο οι κοινωνικές επιχειρήσεις παρουσιάζουν μια μεγάλη σειρά αναγκών σε υπηρεσίες και κυρίως σε ευκαιρίες χρηματοδότησης (αξιοποίηση πόρων του ΕΣΠΑ για την ενίσχυση του επιχειρηματικού τους σχεδιασμού, την πρόσληψη προσωπικού κλπ.)

Κρίσιμης σημασίας είναι η πρόσβασης τους σε συμβουλευτικές υπηρεσίες για να αξιοποιήσουν όλα τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία της επόμενης περιόδου.

Οι εν λόγω συμβουλευτικές υπηρεσίες πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

- Διάγνωση των αναγκών σε επίπεδο Κοινωνικής Αλληλέγγυας και Οικονομίας.
- Παροχή δια ζώσης, αλλά και διαδικτυακών υπηρεσιών καθοδήγησης (e-helpdesk) – συμβουλευτικής για τη δημιουργία Business plan σε νέες και υφιστάμενες κοινωνικές επιχειρήσεις.
- Παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης (mentoring και coaching). Η υποστήριξη θα προσδιορίζεται από το αίτημα της επιχείρησης και τα αποτελέσματα της διάγνωσης αναγκών.
- Υποστήριξη στην αναζήτηση χρηματοδότης: Διασύνδεση με τραπεζικά ιδρύματα, δυνητικούς χρηματοδότες/χρηματοδοτικούς οργανισμούς και υποστήριξη των απαιτούμενων ενεργειών, υποστήριξη στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τους δυνητικούς χρηματοδότες και στη σύνταξη τεκμηριωμένων προτάσεων.
- Παροχή συμβουλευτικής για την ανάπτυξη καινοτόμων συστάδων επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας (clusters).
- Παροχή συμβουλευτικής σε θέματα υποστήριξης συμμετοχής σε διαγωνισμούς και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Υποστήριξη δικτύωσης με άλλες επιχειρήσεις ή και φορείς για την ανάπτυξη συνεργασιών.

Οι δυνατότητες αυτές δύνανται να αναπτυχθούν μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος «Δυτικής Ελλάδας» 2021-2027, αλλά και μέσω των Τομεακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» (ΠΑΔΚΣ 2021-2027) το επόμενο διάστημα αναμένεται να καταρτισθεί από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων νέα επικαιροποιημένη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία, με δράσεις οι οποίες θα περιλαμβάνουν τα κάτωθι και εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας:

- Περιφερειακοί μηχανισμοί υποστήριξης υφιστάμενων και νέων φορέων ΚΑΛΟ.
- Θερμοκοιτίδες στήριξης κοινωνικών επιχειρήσεων.

- Προγράμματα κατάρτισης με στόχο την απόκτηση/αναβάθμιση δεξιοτήτων των εργαζομένων σε φορείς ΚΑΛΟ.
- Ολοκληρωμένες δράσεις για την προαγωγή της ΚΑΛΟ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με έμφαση στις διασυνοριακές ανταλλαγές.
- Χρηματοδοτικά εργαλεία.
- Χρηματοδότηση clusters για την προώθηση πρωτοβουλιών Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.

Οι ανάγκες εκπαίδευσης των εργαζομένων του τομέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας θα μπορούσαν να καλυφθούν εν μέρει με στοχευμένα επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης για τους εργαζόμενους σε κοινωνικές επιχειρήσεις με σκοπό την ενίσχυση και την περαιτέρω ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους. Τα προγράμματα δύνανται να περιλαμβάνουν τα εξής αντικείμενα/ενότητες κατάρτισης:

- Θεσμικό Πλαίσιο της κοινωνική επιχειρηματικότητας.
- Επιχειρηματικός προγραμματισμός.
- Επιχειρησιακός Σχεδιασμός.
- Μάρκετινγκ και Πωλήσεις.
- Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών.
- Διαχείριση ανθρώπινων πόρων.
- Βασικές αρχές χρηματοοικονομικής διαχείρισης σε Κοινωνικές Επιχειρήσεις.

Τα προγράμματα κατάρτισης δύνανται να έχουν διάρκεια έως 100 ώρες και να περιλαμβάνουν εκπαιδευτικό επίδομα 5€ ανά ώρα κατάρτισης, ενώ μπορούν να υλοποιηθούν με την μέθοδο της Μεικτής Μάθησης (δια ζώσης και εξ' αποστάσεως κατάρτιση/εκπαίδευση).

6. Βασικά συμπεράσματα

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα βασικά ευρήματα/συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα έρευνα «Π.1.2.4 Ετήσιες πρωτογενείς έρευνες πεδίου σε κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας. Έτος 2022».

- ▶ Το 50% των κοινωνικών επιχειρήσεων έχει έδρα στον Δήμο Πατρέων, ενώ το 81,80% είναι επιχειρήσεις συλλογικού σκοπού.
- ▶ Όσο μεγαλύτερη η διάρκεια λειτουργίας μιας κοινωνικής επιχείρησης τόσο περισσότερα άτομα έχει, κατά μέσο όρο, ως εργαζομένους. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει ότι οι νεοσύστατες επιχειρήσεις - Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) χρήζουν στήριξης στο ξεκίνημά τους ως προς τις θέσεις εργασίας που δύναται να παρέχουν.
- ▶ Ως προς το υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο, προκύπτει ότι το τελευταίο, για την πλειοψηφία των ερωτηθέντων, δρα ανασταλτικά για την ίδρυση **Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας - ΚΑΛΟ** καθώς μόλις 8,3% των ερωτηθέντων το κρίνει ικανοποιητικό και 8,37% το κρίνει ουδέτερο, με το 50% ων ερωτηθέντων να θεωρεί ότι χρήζει σημαντικών βελτιώσεων ενώ το 33,33% να θεωρεί ότι δυσχεραίνει τις προοπτικές λειτουργίας.
- ▶ Περίπου το **42% των φορέων** δήλωσαν ότι τα έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκούν (πωλήσεις), είχαν μεγάλη συνεισφορά στη χρηματοδότηση της επιχείρησής τους, ενώ το **83,3%** των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας – ΚΑΛΟ έχει από πολύ χαμηλή έως μηδενική πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό.
- ▶ Καμία από τις ερωτηθείσες επιχειρήσεις δεν έχει συμμετάσχει σε επιδοτούμενα προγράμματα για την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων με θέμα είτε την ενίσχυση με εξοπλισμό είτε την εισαγωγή καινοτομιών.
- ▶ Οι 8 στους 10 φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας δήλωσαν ότι στις άμεσες ανάγκες τους για την επιτυχή υποστήριξη του επιχειρηματικού σχεδιασμού τους είναι η επιδότηση συγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου.
- ▶ Επιπροσθέτως, αναδείχθηκε ότι 9 στους 10 Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας χρήζουν υποστήριξης στον τομέα της εξωστρέφειας και ότι όλοι οι Φορείς θεωρούν άκρως σημαντική την εκπαίδευση προσωπικού.
- ▶ Η πλειονότητα των φορέων ΚΑΛΟ (58,3%) δεν έχουν αξιοποιήσει σχετικά προγράμματα επιδότησης της ΔΥΠΑ για την πρόσληψη προσωπικού.
- ▶ Το 58,3% των ερωτηθέντων φορέων ΚΑΛΟ απάντησε ότι η επιχείρησή τους διαθέτει κενές θέσεις εργασίας για τις οποίες σχεδιάζει να προβεί σε προσλήψεις το επόμενο διάστημα, εκ των οποίων το 62,5% απάντησε ότι έχει πρόθεση να χρησιμοποιήσει την Δημόσια Υπηρεσία Απασχόληση.
- ▶ Το 25% δηλώνει ενδιαφέρον να διαθέσει θέσεις για πρακτική άσκηση φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, το 8,3% για πρακτική άσκηση σπουδαστών μαθητείας ΙΕΚ/ΟΑΕΔ ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (66,7%) θα διέθετε θέσεις και στα δύο προαναφερθέντα προγράμματα.
- ▶ 5 στους 10 φορείς δεν έχουν εκτελέσει προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης του προσωπικού τους, ενώ το 91,7% των φορέων ΚΑΛΟ δήλωσαν ότι σκοπεύουν

να υλοποιήσουν το επόμενο διάστημα σχετικά προγράμματα εκπαίδευσης/κατάρτισης του προσωπικού τους.

- ▶ Με βάση την εμπειρία της πανδημίας COVID-19, το 75% των κοινωνικών επιχειρήσεων θα επέλεξαν να καταρτίσουν το προσωπικό τους πάνω στις ψηφιακές δεξιότητες (41,7 σε εξειδικευμένες και 33,3% σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες).

7. Παράρτημα

7.1 Συνοδευτική επιστολή ερωτηματολογίου έρευνας που απευθύνθηκε στις κοινωνικές επιχειρήσεις

Συμμετοχή σε έρευνα διάγνωσης αναγκών για Κοινωνικές Επιχειρήσεις - Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) της Δυτικής Ελλάδας που συμμετείχαν στη δράση 9.ν.1.1

Αξιότιμες/Αξιότιμοι κυρίες/κύριοι,

Θα θέλαμε να σας ευχαριστούμε θερμά για την συμμετοχή του Φορέα σας στη δράση 9.ν.1.1-α «Στήριξη υφιστάμενων και υπό σύσταση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Λ.Ο.) στη Δυτική Ελλάδα» η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2014 – 2020» και στόχευε στη στήριξη των Φορέων ΚΑΛΟ στη Δυτική Ελλάδα και στη ενίσχυση του μεγέθους της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Περιφερειακή Οικονομία.

Η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** το επόμενο διάστημα θα αυξήσει τις προσπάθειές της για τη στήριξη της τοπικής αγοράς εργασίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσω του νέου ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2021-2027, λαμβάνοντας υπόψη την αξιοποίηση ευρημάτων του «Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» (<https://www.pde-mae.gr>) που υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2014 – 2020».

Για τον σκοπό αυτό, η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** διεξάγει Έρευνα στις Κοινωνικές Επιχειρήσεις -Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) της Δυτικής Ελλάδας με βασικό στόχο την διάγνωση και τεκμηρίωση των αναγκών σας, έτσι ώστε να συμβάλει στον σχεδιασμό και την βελτίωση αντίστοιχων επιδοτούμενων προγραμμάτων για τους φορείς ΚΑΛΟ μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027 (ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα) και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Η παρούσα έρευνα διενεργείται στο πλαίσιο της πράξης «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** (MIS 5075872), στο πλαίσιο του ΕΠ **Δυτική Ελλάδα 2014-2020**. Δικαιούχος της πράξης είναι η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού (Δι.Α.Π.)**. Ανάδοχος του έργου είναι η εταιρεία **ΕΕΟ Group Α.Ε.**

Οι απαντήσεις σας θα παραμείνουν απόλυτα εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για στατιστικούς λόγους. Η εταιρία ΕΕΟ GROUP Α.Ε. ανάδοχος του έργου και εκτελών την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για λογαριασμό της δικαιούχου **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** (Υπεύθυνη Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων), έχει λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία των προσωπικών σας δεδομένων και συμμορφώνεται με όλες τις νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις προστασίας προσωπικών δεδομένων και διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας: <https://www.pde-mae.gr/>

Για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου παρακαλώ πατήστε τον ακόλουθο σύνδεσμο:
<https://forms.gle/3wVjobDsU9TQV69M7>

Για οποιαδήποτε πληροφορία ή περαιτέρω διευκρίνιση επιθυμείτε, αναφορικά με την έρευνα, μπορείτε να επικοινωνήσετε στο mail: info@eeogroup.gr ή/και στο τηλ. +30-210-9769560

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

7.2 Ερωτηματολόγιο έρευνας

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (2^η ΈΡΕΥΝΑ - ΕΤΟΣ 2022)

Στο πλαίσιο του έργου :

«Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια
Δυτικής Ελλάδας
MIS 5075872,

Τμήμα Α: Γενικά Χαρακτηριστικά Επιχείρησης

1. Ποιο έτος ιδρύθηκε η κοινωνική επιχείρησή σας;
2. Ποιοι είναι οι κλάδοι δραστηριότητας της επιχείρησής σας;

A.	Κύριος	κλάδος	(Διψήφιο	ΣΤΑΚΟΔ
	08):.....			
B.	Δευτερεύοντες	κλάδοι	(Διψήφιοι	ΣΤΑΚΟΔ
	08):.....			
3. Περιγράψτε συνοπτικά το σύνολο των δραστηριοτήτων που υλοποιεί η επιχείρησή σας.

4. Σε ποιον/ους Δήμο/ους δραστηριοποιείται η επιχείρησή σας;

A.	Π.Ε.ΑΧΑΪΑΣ
	i. ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ
	ii. ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
	iii. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ
	iv. ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ
	v. ΔΗΜΟΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ
B.	Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ
	i. ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ
	ii. ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ
	iii. ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ
	iv. ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ
	v. ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
	vi. ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ
	vii. ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ
Γ.	Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
	i. ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

- ii. ΔΗΜΟΣ ΑΚΤΙΟΥ - BONITΣΑΣ
- iii. ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
- iv. ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ
- v. ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΟΥ
- vi. ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ
- vii. ΔΗΜΟΣ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ

5. Σε ποιο Δήμο έχει έδρα η επιχείρησή σας;

A. Π.Ε.ΑΧΑΙΑΣ

- i. ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ
- ii. ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
- iii. ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ
- iv. ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΙΑΣ
- v. ΔΗΜΟΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ

B. Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ

- i. ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ
- ii. ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ
- iii. ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ
- iv. ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ
- v. ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
- vi. ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ
- vii. ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ

Γ. Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

- 1. ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
- 2. ΔΗΜΟΣ ΑΚΤΙΟΥ – BONITΣΑΣ
- 3. ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
- 4. ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ
- 5. ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΟΥ
- 6. ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ
- 7. ΔΗΜΟΣ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ

6. Ποια είναι η κατηγορία της κοινωνικής επιχείρησης;

- i. Συλλογικού Σκοπού
- ii. Κοινωνικής Φροντίδας
- iii. Ένταξης
- iv. ΚοιΣΠΕ
- v. Συνεταιρισμός Εργαζομένων

7. Πόσα έτη λειτουργεί η επιχείρηση;

- i. Λιγότερο από 1 έτος
- ii. Έως 1 έτος
- iii. Έως 2 έτη
- iv. Έως 3 έτη
- v. Πάνω από 3 έτη

8. Πόσα άτομα είναι μέλη - μέτοχοι στην κοινωνική επιχείρησή σας;.....(Αριθμός)
9. Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή σας (συμπεριλαμβανομένων των μελών);.....
.....(Αριθμός)
10. Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα στην κοινωνική επιχείρησή σας (εξαιρουμένων των μελών);.....
.....(Αριθμός)
11. Η επιχείρησή σας έχει πάνω από ένα κατάστημα;
i. ΝΑΙ
ii. ΟΧΙ

Τμήμα Β: Αξιολόγηση του υφιστάμενου πλαισίου για τους φορείς ΚΑΛΟ

12. Πως αξιολογείτε το υφιστάμενο φορολογικό πλαίσιο για την λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων ως προς τις προοπτικές που δημιουργεί για μια νέα κοινωνική επιχείρηση;
- i. Είναι ικανοποιητικό
 - ii. Είναι ουδέτερο
 - iii. Δυσχεραίνει τις προοπτικές για την λειτουργία μιας κοινωνικής επιχείρησης
 - iv. Χρήζει σημαντικών βελτιώσεων
- Εάν απαντήσατε «ότι χρήζει σημαντικών βελτιώσεων», ποιες πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να είναι αυτές;
-
-
-
-

Τμήμα Γ: Αξιολόγηση της συμμετοχής στην δράση 9.ν.1.1-α

13. Η πρόταση -επιχειρηματικό σχέδιο που καταθέσατε στο πλαίσιο της Προκήρυξης δράση 9.ν.1.1-α «Στήριξη υφιστάμενων και υπό σύσταση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) στη Δυτική Ελλάδα» και κυρίως η εφαρμογή της πόσο σημαντική κρίνεται για την λειτουργία και τον σχεδιασμό σας τα επόμενα 2 χρόνια;

- i. Πολύ σημαντική
- ii. Σημαντική
- iii. Δεν επηρεάζει σημαντικά τον σχεδιασμό μας

14. Ποιος ήταν ο εγκριθείς προϋπολογισμός της πρότασης σας εφόσον απαντήσατε ότι εγκρίθηκε (συμπεριλαμβανομένης της ιδιωτικής συμμετοχής)

Εγκριθείς Προϋπολογισμός	€
--------------------------	--------

15. Έχετε την πρόθεση να υλοποιήσετε την πρόταση που σας εγκρίθηκε σύμφωνα με τα στοιχεία της σχετικής έγκρισης

- i. ΝΑΙ
- ii. ΟΧΙ

16. Αν απαντήσατε αρνητικά στην προηγούμενη ερώτηση (15) για ποιους από τους κατωτέρω λόγους δεν σκοπεύετε να υλοποιήσετε την πρόταση

	Πολύ σημαντικός λόγος (1)	Επηρεάζει σε κάποιο βαθμό(2)	Δεν με επηρεάζει (3)
Δυσκολία έκδοσης εγγυητικής επιστολής			
Αύξηση του κόστους λειτουργίας της επιχείρησης			
Δυσμενές οικονομικό κλίμα			
Άλλη			

17. Αν απαντήσατε θετικά στην ερώτηση (16) έχετε βρει λύση στο θέμα της έκδοσης εγγυητικής επιστολής του προγράμματος

- i. ΝΑΙ
- ii. ΟΧΙ

18. Πως κρίνετε την διαδικασία υποβολής προτάσεων στην συγκεκριμένη προκήρυξη ως προς την συμμετοχής της επιχείρησης

- iv. Κατανοητή και σαφής
- v. Κατανοητή αλλά απαιτήθηκαν επεξηγήσεις
- vi. Δύσκολη – απαιτούσε εξωτερική υποστήριξη της επιχείρησης
- vii. Εξαιρετικά δύσκολη

19. Απευθυνθήκατε σε εξωτερική βοήθεια-υποστήριξη προκειμένου να υποβάλλετε την πρόταση

- i. ΝΑΙ
- ii. ΟΧΙ

20. Πόσες θέσεις εργασίας προβλέπεται να δημιουργηθούν/επιδοτηθούν στην επιχείρησή σας, στο πλαίσιο του επιχειρηματικού σχεδίου;

Αριθμός Θέσεων εργασίας	Δημιουργούμενων(Αριθμός)
----------------------------	-----------------------------------

21. Πόσες και ποιες επαγγελματικές ειδικότητες αφορούν αυτές οι Νέες θέσεις; Ποιο είναι το εκπαιδευτικό επίπεδο⁵ και σημειώστε αν απαιτείται προϋπηρεσία⁶ για αυτές τις θέσεις.

Για την απαίτηση προϋπηρεσίας συμπληρώστε: ΝΑΙ ή ΟΧΙ

A/A	Ειδικότητα	Αριθμός	Εκπαιδευτικό Επίπεδο ⁷

22. Αν δεν λαμβάνετε την σχετική έγκριση από το πρόγραμμα θα προχωρούσατε έτσι και αλλιώς στην δημιουργία των ανωτέρω νέων θέσεων εργασίας στην επιχείρησή σας

- i. ΝΑΙ
- ii. ΟΧΙ

23. Κατά την τελευταία τριετία (2019-2022), έχετε συμμετάσχει σε κάποιο άλλο πρόσθετο επιδοτούμενο πρόγραμμα που να αφορούσε επιχειρηματικό σχέδιο είτε με θέμα την ενίσχυση σας με εξοπλισμό είτε την εισαγωγή καινοτομιών που να αφορούν παραγωγικές διαδικασίες ή διεργασίες (πχ εισαγωγή ψηφιακών εργαλείων και εξοπλισμού;

- I. ΝΑΙ
- II. ΟΧΙ

⁵ Καμία τυπική εκπαίδευση/ 2: Βασική εκπαίδευση (Δημοτικό σχολείο)/ 3: Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο)/ 4: Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)/ 5: Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη Πανεπιστημιακή (IEK)/ 6: Πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ΑΕΙ, ΤΕΙ)/ 7: Μεταπτυχιακή εκπαίδευση (MSc, PhD)

Τμήμα Δ: Εκτίμηση Προβλέψεων για την οικονομική πορεία -Ανάγκες

24. Ποιες ήταν οι βασικές πηγές χρηματοδότησής σας το έτος 2022 (σημειώστε με 5 εκείνες που θεωρείται ότι έχουν πολύ υψηλή σημαντικότητα και με 1 εκείνες που δεν έχουν καθόλου)

	Καθόλου (1)	Χαμηλή (2)	Μέτρια (3)	Υψηλή (4)	Πολύ Υψηλή (5)	ΔΞ/ΔΑ
Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης						
Δανεισμός						
Επιχορηγήσεις ⁸						
Χορηγίες						
Κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και διάφορες παραχωρήσεις χρήσης περιουσιακών στοιχείων						
Λοιπά (π.χ. crowdfunding)						

Στην κατηγορία “Λοιπές” αναγράψτε την πηγή χρηματοδότησης.....

25. Το 2023, οι οικονομικές επιδόσεις της επιχείρησής σας αναμένεται να αυξηθούν, να μειωθούν ή να παραμείνουν ίδιες συγκριτικά με το έτος (2022);
- Να αυξηθούν
 - Να παραμείνουν ίδιες
 - Να μειωθούν

⁸ Π.χ Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Ο.Τ.Α.

26. Ποιες είναι οι άμεσες ανάγκες της επιχείρησής σας για να επιτύχετε τους στόχους του επιχειρηματικού σχεδιασμού σας για την επόμενη διετία 2023- 2024;

	Καθόλου (1)	Χαμηλή (2)	Μέτρια (3)	Υψηλή (4)	Πολύ Υψηλή (5)	ΔΞ/ΔΑ
Επιδότησεις για την υποστήριξη των επιχειρηματικών στόχων ⁹						
Πρόσβαση σε δανειοδότηση, μικροπιστώσεις για την απόκτηση ρευστότητας και την κάλυψη τρεχουσών αναγκών						
Εκπαίδευση προσωπικού						
Ενίσχυση της εξωστρέφειας της επιχείρησης						
Παροχή συμβουλών σε θέματα ανάπτυξης βελτίωσης προϊόντων ή υπηρεσιών						
Άλλη						

Στην κατηγορία “Άλλη” περιγράψτε ποια είναι

⁹ Πχ ενίσχυση σε υποδομές (γραφεία, εξοπλισμός, μεταστέγαση, ανάπτυξη νέων προϊόντων κλπ.)

Τμήμα Ε: Θέσεις εργασίας

27. Το 2023, οι θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας αναμένεται να αυξηθούν, να μειωθούν ή να παραμείνουν ίδιες συγκριτικά με το έτος (2022);
- Να αυξηθούν
 - Να παραμείνουν ίδιες
 - Να μειωθούν
28. Έχετε αξιοποιήσει κατά καιρούς προγράμματα επιδότησης προσλήψεων της ΔΥΠΑ/πρώην ΟΑΕΔ για να προσλάβετε προσωπικό;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
29. Εάν στην προηγούμενη ερώτηση (28) απαντήσατε «ΝΑΙ», είσατε ικανοποιημένος από το σχετικό πρόγραμμα επιδότησης και το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολήσατε;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
30. Υπάρχουν αυτή τη στιγμή κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας για τις οποίες σχεδιάζετε να κάνετε προσλήψεις;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
31. Εάν στην προηγούμενη Ερώτηση (30) απαντήσατε «ΝΑΙ», σκοπεύετε να αξιοποιήσετε την ΔΥΠΑ/πρώην ΟΑΕΔ μέσω επιδότησης για την αναζήτηση προσωπικού στις ειδικότητες αυτές;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
32. Εάν δεν λάβετε επιδότηση από την ΔΥΠΑ θα επηρεαστεί αρνητικά η προοπτική προσλήψεων από την επιχείρησή σας;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
33. Η επιχείρησή σας το έτος 2023 είναι σε θέση να παρέχει θέσεις πρακτικής άσκησης σε νέους κάτω των 29 ετών;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
34. Ποια από τα παρακάτω προγράμματα θα προτιμούσατε σύμφωνα με τις ανάγκες σας;
- Πρακτική άσκηση σπουδαστών μαθητείας ΙΕΚ ή ΔΥΠΑ
 - Πρακτική άσκηση φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
 - Και τα δύο ανωτέρω

Τμήμα ΣΤ: Εκπαίδευση Ανθρώπινου Δυναμικού - Προτάσεις

35. Σε ποιον βαθμό εκτιμάτε ότι το προσωπικό σας διαθέτει την απαιτούμενη τυπική εκπαίδευση/επαγγελματικές ικανότητες σε σχέση με τα καθήκοντα τους, έτσι ώστε να την καθιστά ανταγωνιστική σε σχέση με τον ευρύτερο ανταγωνισμό που αντιμετωπίζει;
- Σε μεγάλο βαθμό
 - Σε ικανοποιητικό βαθμό
 - Σε μέτριο βαθμό
 - Σε μικρό βαθμό
 - Καθόλου
36. Σε ποιον βαθμό εκτιμάτε ότι το προσωπικό σας διαθέτει τις απαιτούμενες ψηφιακές δεξιότητες για την ανταπόκριση του στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην οικονομία;
- Σε μεγάλο βαθμό
 - Σε Ικανοποιητικό βαθμό
 - Σε Μέτριο βαθμό
 - Σε Μικρό βαθμό
 - Καθόλου
37. Μέχρι σήμερα η επιχείρησή σας έχει υλοποιήσει προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
38. Μέσα στο επόμενο έτος σκοπεύετε να υλοποιήσετε προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
39. Αν απαντήσατε «ΝΑΙ» σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες θα εντάσσονται
- Επιδοτούμενα (πχ μέσω ΕΣΠΑ, ΔΥΠΑ)
 - Αυτοχρηματοδοτούμενα (ίδιοι πόροι)
 - Συνδυασμός των ανωτέρω
40. Με βάση αφενός τις ανάγκες σας και αφετέρου και την εμπειρία της πανδημίας, σε ποια από τα παρακάτω θεματικά αντικείμενα θα επιλέγατε να παρέχετε εκπαίδευση στο προσωπικό σας;
- Βασικές ψηφιακές ικανότητες (Εφαρμογές Γραφείου – Office Suites)
 - Εξειδικευμένες ψηφιακές ικανότητες
 - Ξένες Γλώσσες
 - Θέματα σχετικά με την αποδοτική τηλεργασία και την συνεργασία ομάδων από απόσταση
 - Θέματα διαδικτύου και ηλεκτρονικού εμπορίου
 - Άλλο σύμφωνα με τις ανάγκες σας (Συμπληρώστε ποιο).....

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
χώραν ανάπτυξης!

www.eeogroup.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014 – 2020
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

